

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

13 Haziran 2012 Çarşamba

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

13 Haziran 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

**Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/584)**

1:42

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:42

Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar
Yardımcısı)

1:2,37:38

Mehmet S. KESİMOĞLU

(Kırklareli)

3:4,28:29,30,31

Sırrı Süreyya ÖNDER

(İstanbul)

4:8,9:10

Ali KÜÇÜKAYDIN

(Adana)

8:9,9,24

Mehmet ERSOY

(Sinop)

10,16,16:18,24,25,30:31

Mehmet ERDOĞAN

(Muğla)

11:13,36:37

Ali SERİNDAG

(Gazi antep)

12,23:28,30,31,35:36

Celal DİNÇER

(İstanbul)

13:16,16,25,30,36

Namık HAVUTÇA

(Balıkesir)

19:23,25,26

Ali TURAN

(Sivas)

26,27

Av. Seray ŞENFER (Türkiye Barolar Birliği

Temsilcisi)

31

Öztürk TÜRKDOĞAN (İnsan Hakları Derneği

Genel Başkanı)

32:35

Önerge		38
Gerekçe		39
Ali SERİNDAG	(Gazi antep)	39:40,41,42
Celal DİNÇER	(İstanbul)	39,41
Mehmet ERDOĞAN	(Muğla)	40
Ali KÜÇÜKAYDIN	(Adana)	40

Açılma Saati: 11.30

Kapanma Saati: 13.54

13 Haziran 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11. 30

BAŞKAN: Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ: Feyzullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ve Teftiş Kurulu Başkanı başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarından, sivil toplum kuruluşlarından gelen değerli arkadaşlarımız, değerli katılımcılar, değerli konuklarımız; toplantı yeter sayımız vardır.

İçişleri Komisyonunun 24' üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 12' nci Toplantısını açıyorum.

Gündemimizde (1/584) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Değerli üyelerimiz, tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum.

Hükûmet Temsilcimizin tasarının içeriği hakkında Komisyonumuza başlangıçta bir bilgi verme ihtiyacı varsa önce onu dinleyelim.

Murat Bey, genel olarak kısa bir değerlendirme yaparsanız...

Buyurun Sayın Koca.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Sayın Başkanım, İçişleri Komisyonunun değerli üyeleri; bilindiği gibi 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun' un 2' nci maddesine göre, Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasa' da yazılı hak ve hürriyetleri korumak, İçişleri Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Bakanlık bu görevleri, bağlı kuruluşları olan Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı marifetiyle yerine getirmektedir.

Kolluk, kamu düzenini sağlamaya yönelik bir kamu hizmeti faaliyetidir. Polis, jandarma ve sahil güvenlik mensuplarına, durdurma, önleme araması ve zor ve silah kullanma gibi yetkiler olmak üzere çok önemli ve hayati yetkiler verilmiştir. Özellikle zor ve silah kullanma yetkisinin yasa da belirtilen ölçüler çerçevesinde orantılılık ilkesine uyularak kullanılması ve yasal sınırların dışına çıkılması durumunda ise insan hakkı ihlali söz konusu olabilmektedir.

Zaman zaman İçişleri Bakanlığına kolluk mensupları hakkında öldürme, yaralama, işkence, kötü muamele gibi insan hakkı ihlali ve yolsuzluk suçları ile ilgili olarak ihbar veya şikâyetler yapılmakta ya da yazılı ve görsel medyada bu tür ihlal görüntü ve haberleri yer alabilmektedir. Bunların tekrür etmemesi, vatandaşların kolluğa duyduğu güven duygusunun zedelenmemesi için bu tür ihlal iddialarının soruşturulması önem arz etmektedir. Hâlen kolluk hakkındaki inceleme ve soruşturmalar Bakanlık Teftiş Kurulu ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Teftiş Kurulları tarafından yerine getirilmektedir.

Söz konusu tasarının genel gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yakın geçmişte verdiği kararlarda Türkiye’de kolluğun sebep olduğu insan hakları ihlallerinin soruşturulması için yeterli bir mekanizma bulunmadığına vurgu yapılmakta, ülkemizin soruşturma yöntemlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 1 ve 3’üncü maddelerini karşılamadığı, kolluğun hatalı uygulamaları konusunda Türkiye tarafından alınan önlemlerin yetersiz olduğu ifade edilmektedir.

Bunun yanında, kolluk şikâyet sisteminin etkin şekilde çalışması, halkın devlete olan güven duygusunun güçlendirilmesi açısından modern demokrasilerde büyük önem taşımakta, başta Avrupa Birliği ülkelerinde olmak üzere, pek çok ülkede bu yönde yasal düzenlemelere gidilmektedir.

Tasarı ile bir taraftan kamuoyunun ve kolluk teşkilâtı personelinin kolluk şikâyet sistemine güven duygusunun daha üst seviyelere taşınması hedeflenmekte, diğer taraftan da kolluk görevlileri hakkında yapılan şikâyetlere ilişkin kayıt ve soruşturma sistemlerinin mevcut yasal altyapısının Avrupa Birliği standartlarına ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Tasarı ile soruşturma işlemlerinin, kolluğun kendi mensupları yerine, Bakanlık Teftiş Kurulu aracılığı ile yapılması, yine kurulacak Kolluk Gözetim Komisyonu ile de yaptırılan soruşturmanın yeniden değerlendirilmesi imkânı sağlanmaktadır.

Son olarak, kurulacak Komisyon, konuyla ilgili üst düzey kamu görevlilerinden, merkezî yönetim dışındaki üniversitelerin ceza hukukçusu öğretim üyelerinden ve serbest avukatlardan müteşekkil olup, görüldüğü gibi karma bir yapıya sahiptir.

Soruşturmaların tarafsızlığının ise hem Komisyonun yapısı hem de soruşturmanın kolluk mensupları yerine, kolluk olmayan ve daha önce kaymakam sıfatıyla kolluğun amiri olarak görev yapan, daha üst konumda bulunan mülkiye müfettişleri tarafından yapılması suretiyle sağlanması amaçlanmaktadır.

Tasarının ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Koca, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, tasarının tümü üzerinde söz isteyen değerli üyelerimize söz vereceğim. Söz isteyen arkadaşlarımız lütfen sisteme girsinler.

Sayın Kesimoğlu, buyurun efendim.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sizleri, milletvekillerimizi ve değerli konuklarımızı; saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu tasarı geçen dönem “bir kez daha” ibaresinin eklenmesi dışında aynen kabul edilmiş, bu dönemde de 5 Mart 2012 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından yenilenmiş, AB Uyum Yasası’nda da aynen görüşülüp kabul edilmiş ve Komisyonumuza gelmiştir. Biz bu tasarinın tamamına muhalifiz, ancak iktidar çoğunluğu sonucunda AKP milletvekilli arkadaşlarımızın “Emir büyük yerden geldi.” gerekçesiyle mübarek parmaklarıyla kabul edilecektir.

Ancak belirtmek istediğim noktalardan birincisi: “Bu model Türkiye’ye özgü bir model.” denmiştir, ancak bu modelin –tırnak içerisinde- oluşturulması konusunda yabancı ülkelerin benzeri yapıları incelenmiş, özellikle de İngiliz uzmanlarla çalışıldığı ifade ediliyor. Genelde ülkede yaşananlar çabuk unutuluyor. Bir tespiti de paylaşmak istiyorum. İngiliz uzmanlar Türkiye’ye geldiğinde, Bakanlık yetkilileriyle bu konuyu görüştüklerinde, anlaşmazlık ortaya çıktığında “Ne yaparsanız yapın.” deyip İngiliz uzmanlar gitmiş ve içişleri bürokrasisi kendi bildiğini okuyarak bu modeli oluşturmuştur. Türkiye’ye uygun bir model de bu anlama gelmektedir. Bu Komisyon sonuçta idareye bağlı olarak çalışacak, kolluk güçlerine ait kimi bilgilerin paylaşılıp paylaşılmayacağı konusunda bu masanın etrafındaki herkes gibi ben de inanıyorum paylaşılmayacaktır. Ancak burada söz konusu olan işlemler hukuka aykırı işlemlerdir. Örneğin, geçtiğimiz günlerde astım hastası bir gencimize polisimiz biber gazı sıkarak yaşamını kaybetmesine sebep olmuştur. Biz bu Komisyonda bu biber gazının sıkılması sonucunda yaşamını kaybetmesini gerçekleştiren emniyet mensuplarının soruşturulmasını mı sağlayacağız, yoksa onları koruyacak mıyız?

Bir başka nokta: Birleşmiş Milletler 1979 tarihli Kolluk Kuvvetleri Davranış Kuralları Düzenlemesi kolluk kuvvetlerinin uyması gereken demokratik hakların esasını belirlemektedir, Avrupa Birliği’nin de Türkiye’den istediği budur. Bu tasarı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine uyum görüntüsü altında İçişleri Bakanlığının istediği eylemleri soruşturacağı, istemediğini soruşturmayacağı bir yapı kuruyor. Yani Avrupa Birliği ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesiyle ilgili bir çifte standart söz konusu olabilecektir.

Bunun dışında, bizim bir önergemiz var, eğer fırsat olursa onu sunmak istiyoruz, komisyonun yapısıyla ilgili, 7 kişilik bir komisyon... Genellikle kadınıımız toplumda şiddet gören bir konumdur. Dolayısıyla bu komisyonda şiddete uğrayan kadınlarımızın varlığının yer alması için de kadın kuruluşlarından bir üyenin burada yer alması doğru olacaktır, eğer sizin kabulünüzle ortaya çıkacaksa.

Bunun dışında, önemli bir nokta: Şimdi, ihbarda bulunacak olan kişilerin ad, soyad, TC kimlik numarası, neredeyse bir sabıka kaydı istenmemiş, oysa biz biliyoruz ki hâlâ bu ülkede imzasız ve isimsiz ihbar mektuplarıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin mensupları, aydınlar, gazeteciler, hatta

milletvekilleri içerideler, isimsiz ve imzasız mektuplarla. Ama burada ihbarın dikkate alınabilmesi için neredeyse bir sabıka kaydı istenecek noktaya gelmiş.

Dilin Türkçesinde de bence çok dikkat çeken noktalar var, “belge”, “delil” ayrımı söz konusu. Şimdi, burada bir yerde “belge” geçmiş, bir yerde “delil” Komisyon üyeleri, herhâlde bir araya toplanıp gelen evrakların, belgelerin belge niteliğinde, delil niteliğinde olup olmadığını ortaya koyacak. Hepimiz biliyoruz ki delil savcının işidir, delili bulmak savcının işidir, kararı vermek mahkemelerin işidir.

Aslında, maddeler üzerinde daha söyleyecek notlarım vardı ama geneli üzerinde... Yani ben şimdilik sözlerimi tamamlamak istiyorum, uyum komisyonundaki gerekçelerle, arkadaşlarımızın karşı çıktığı gerekçelerle ben de, arkadaşlarım da o konuda bu tasarıya tümüyle karşı çıkıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kesimoğlu, teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Önder, buyurun efendim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ağırlıklı olarak İnsan Hakları Derneğinin ve Türkiye’deki insan haklarıyla uğraşan sivil toplum örgütlerinin kaydı itirazları var, temsilcileri de burada. Sanırım onları dinleyeceğiz, değil mi Başkanım?

BAŞKAN – Şimdi, Hükûmetten sonra sivil toplum kuruluşlarının da görüşlerine yer vereceğiz burada.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Dikkatinizi iki üç sene önce yaşanan bir olaya çekmek istiyorum, oradan başlamakta fayda var, çok öğretici olduğunu düşünüyorum. Bir gazinoda polis süsü veren insanlar bir kadını sürükleyerek götürmüşlerdi. Ondan sonra şöyle bir tartışma kamuoyunda yürütüldü, dendi ki: “Orada kimse bunlara kimlik sormayı akıl edemedi mi?” Medyada epey bu şekilde işlendi. Olan kamera görüntüleri vardı, buradan bir sosyolojik çıkarım yapabiliriz. Oradaki kimsenin insanlığından ve cesaretinden bir şüpheye düşmeye gerek yok, onları bir kantara vurmaya gerek yok. O, o yıla kadar, hâlen de sürmekte olan polisin yaygın götürme biçimiydi. Yani bu ülkede kolluğun tarihi, yargısız infazların tarihi, kaba muamele, eziyet, işkencenin tarihi olarak da anılıyor aynı zamanda. Fazla uzağa gitmeye gerek yok, kendimden biliyorum, mahkeme kayıtlarına geçmiş, bu konuda, bu işten mağdur olmuş birisi sıfatıyla konuşuyorum. Şimdi, bunu doğuran iklim ağırlıklı olarak 12 Eylülle birlikte neşvünema buldu. Bir cezasızlık kültürü bu ülkenin bütün genetik kodlarına sirayet etti. Niye? En yetkili ağızlarda, bunların içinde parlamenterler de dâhil olmak üzere, seçilmiş siyasiler de dâhil olmak üzere, devletin resmî görüşünün, hâkim görüşünün, hâkim paradigmanın dışında bir şeyler söyleyen insanların birazcık kötüğü hak edeceği gibi bir kabul vardı.

Ben cunta liderlerinin falan bu konudaki yaklaşımını kısaca hatırlatıp bir seçilmişin yaptığı bir uygulamaya getireceğim sözü. 12 Eylül cuntası işkencecilere prim veriyordu, mükâfat veriyordu,

ölçü konuşturmaktı. Yani sanıktan ifade alan yöntemini tartışmıyordu, ifade alan işkencecilere düzenli olarak bizzat cunta üyelerinden birinin katılımıyla ek maaş, maaş ikramiyesi veriliyordu. Bu o kadar böyleydi ki işkenceciler şöyle düzenliyorlardı: “Ya, bunun ifadesinin altına ben imza atayım, sen geçen ay dört maaş aldın, ben almadım.” Böyle kendi aralarında –tırnak içinde- adaleti sağlardı. Gözümle gördüğüm bir şeyden bahsediyorum. Sadece benim tanıklığım değil, bunlar bu ülkenin suç hafızasına yazıldı ve hâlen buna dönük herhangi bir kovuşturma, soruşturma, cezalandırma yapılmadı. Aslıolan bu cezasızlık meselesi bu kadar yaygın bir algıya dönüşünce işkenceci eğilimler hâliyle daha pervasızlaşmaya başladı. Malumunuz bu mesele “Ancak böyle bir suç işlersem bundan dolayı ceza görürüm.” algısının oluşmasıyla geriletebilir. Oysa uygulama böyle değildi, uygulama bunlara merkezde bizatihi devletin en üst görevlileri tarafından, taşrada valiler ve emniyet müdürleri tarafından bu 12 Eylüldeki sorguculara maaş ikramiyesi olarak verildi.

Geldik bugüne. Şimdi, işkence ve kötü muameleyi de aşan birtakım uygulamalar var, sektörel tutuklamalar var. Kolluğun hesabını vermesi gereken, bir açıklama yapması gereken sektörel ve parsiyel tutuklamalar var, “KCK tutuklamaları” adı altında yapılanlardan bahsediyorum.

Efendim, tıp fakültesi öğrencileri 46 tanesi gözaltına alındı, 14 ya da 15 tanesi tutuklandı, bunların önemli bölümü Hacettepe Tıp Fakültesi öğrencisi ve bu ülkede ilk 1, 2 bine giremezseniz Hacettepe Tıp Fakültesinde okuyamıyorsunuz ÖSYM’de. İngilizce eğitim veriliyor yani ülkemizde tıp fakültesi eğitimi verenlerin içerisinde en yüksek puanla öğrenci alan yerler. “Zeki öğrenciler suça karışamaz.” gibi bir kabulden yola çıkmıyorum, fakat şöyle bir garabet var: Bu bir suçsa bunun planlaması olmaz, kolluk buna zamanında müdahale etmekle mükellef. Ama bakıyoruz, önce avukatlar toplu olarak tutuklanıyorlar, tıp fakültesi öğrencileri suç işlemeye devam edebilirler anlamına geliyor, sonra esnaflar tutuklanıyor, parti üyeleri tutuklanıyor, il il tutuklamalar yapılıyor, kadın örgütlerine dönük operasyonlar yapılıyor, sağlık emekçilerine dönük. Yani sektörel bir yok etme politikası. En sonunda, Van Belediye Başkanı tutuklandı. “Gerekçe” diye televizyonda gösterilenlere baktığında insanın içi acıyor. 12 Eylüldeki uygulamaları nasıl bugün şebeğe çeviriyoruz, yarın öbür gün de bu uygulamalar dalga geçilerek anlatılacak, bu ülkenin insanlık suçu, insan hak ihlalleri tarihine yazılıyor bunlar. Van Belediye Başkanı bilinmeyen bir insan değil, devlet tarafından izlenmeyen bir insan değil, devletin haberdar olmadığı bir durum yok ama deprem olduğunda Hükûmet çuvallayınca ilk attığı iftira “Depremi bunlar yaptı.” diyemediği için ondan bir altına indi, “Bunlar yardım edemez, çünkü parayı dağa gönderiyorlar.” dedi. Bu ülkenin en yetkili yöneticileri söylediler bunu, Başbakan söyledi, bakanlar söyledi. Peki, bu büyük bir suç. Kamu yöneticisi kamunun kaynağını nasıl dağa gönderebilir? Bu büyük bir suç. Bu ülkenin en yetkili ağzı tarafından dile getirilince de elinde çok somut belge ve bilgilerin olması gerekiyor. Normal bir hukuk devleti işleyişinde başka türlüünü düşünmek olmaz yani iftira atmayacağına göre demek ki elinde çok kesin

belge ve bilgiler var, iftira atmaması gerektiğine göre. Ama bakıyoruz, ardından diyor ki: “Van’ı, Diyarbakır’ı, Mardin’i falan, birtakım vilayetleri sayarak “Yerel seçimde buraları istiyorum.” diyor, ardından büyükşehir yasa düzenlemeleri yapıyor, ardından Van Belediye Başkanı gözaltına alınıyor ve tutuklanıyor. Sizin buna kamu vicdanını ikna etmeniz mümkün değil, gerekçe de örgüt üyesi olmadığı hâlde örgütün amaçlarına hizmet etmek gibi bir hukuk garabeti.

Şimdi, sözümü toparlayayım, her seferinde bunları söylemekten ben bıktım, dinlemekten de siz bıktınız ama bu uygulamalar devam ettikçe bize de bunları dile getiren olmak, itiraz eden olmaktan başka bir şey kalmıyor. Bu ülkede kolluğu bu işe sevk eden ve “Bu yargının işidir.” deyip bir yargı, adli zabıta olmadığı için aslında kolluğun yargının önüne götürdüğü işlerle... Yani dolayısıyla bu ülkedeki bütün yargılamaların politikasına ve yönlendirmesine de kolluk karar veriyor, yargı hiçbir zaman harekete geçip savcılar “Şunla ilgili bir operasyon yapın.” demiyorlar, bunu, hepimiz birbirimizin zekâsını aşağılamayacaksak, bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Kolluk operasyon yapıyor, savcının önüne götürüyor ve davanın sonuçlanacağı aşamaya kadar kolluğun hazırladığı üst yazı ve fezlekelerden süreç, safahat devam ediyor. E, bu ülkenin Başbakanı, İçişleri Bakanı kalkıp peşin suçlu ilan ederse büyük suçlarla itham ederse... Şimdi, merak ediyorum, bu ülkenin Başbakanı Van Belediye Başkanı hakkında “Kandil’e para gönderdi.” dedi. “Deprem için onlara deprem göndermeyiz, çünkü dağa gönderiyorlar.” dedi. Van Belediye Başkanı da elinizde, girdiniz, efin tefin ettiniz. Eğer buradan kamunun bir kurşuluk hakkı başka bir yere gitmemişse ki başkan elinizde ve siz davul zurnayla ilan ettiniz, bir tane mitingden çekilmiş görüntüsü servis ediliyor suç olarak. E, peki, insana sormazlar mı, erenler ayıp değil mi yani bu kadar böyle gelişigüzel iftira, bu kadar siyasal amaçlarınız için kolluğu kendi parti teşkilatınız gibi kullanma, kullandırma, bunlar vicdana, hukuka, insanlığa sığar mı? Yani insan rakibinde de asgari bir şahsiyet arıyor, hani “mertlik” falan gibi cinsiyetçi kavramlar kullanmak istemiyorum ama bir harbilik bir hasbilik arıyor, bunlar yok. Bütün ülkenin genel fotoğrafı bu olduğu zaman da biz kolluğun bu uygulamalarını denetleyecek bir şey kuracağız. İlkokul zekâsındaki birisi, kendimi kastederek söylüyorum, ben bu yasaya bakarken, bakarım sivil toplum ve Hükûmet dengesi ne kadar? Eğer Hükûmet bunun kovuşturmasını, soruşturmasını da, denetlemesini kendisi yapacaksa, e, kardeş daha bürokrasiye ne gerek var, bir sürü kadro ihdas etmişsiniz, bir sürü düzenleme yapıyorsunuz. Zaten işi eyleyen sizsiniz, denetleyen de siz olacaksınız bozacı-şıracı ilişkisi gibi. Beklenen faydaya hizmet etmez.

Hükûmet Temsilcisinin yaptığı konuşmada şu vurgu çok önemli: “Efendim, Avrupa Birliği böyle istiyor.” Bu da tam “Dost pazarda görsün”ün “Avrupa Birliğine, lanet olsun, nereden de girdik, bunlar da durmadan bir şey istiyorlar, dur biz de yaparmış gibi yapalım”ın Hükûmetçesi bu, başka bir şey değil. Bihakkın demokrat olsanız insanın içi yanmayacak. Bihakkın demokrat olmak ne demektir? Kurumun içinde zaten kendini denetleyen organ var, siz bunu bağımsız bir denetim, denetlenebilir bir

denetim yani kamunun bilgisine açık bir denetim, sivil toplumun ve bundan zarar gören insanların hakkını koruyanların içinde yer aldığı bir denetim mekanizması oluşturmazsanız, bu, “Avrupa Birliği pazarda görsün.” düzenlemesi olur. Dolayısıyla bu yetimin hakkını da yeni kadrolarla, yeni bürokrasilerle, yeni kâğıt israflarıyla haram etmeyelim bari düzen böyle gidiyor. Siz şunu denetleyebilecek misiniz? Keşke Sayın Hükûmet Temsilcisi bunu söylese. Yalova’da Çayan Birben’in gazla öldürülmesi konusunda ben geçen İçişleri Komisyonunda bir toplantı yaptım, bir konuşma yaptım, Sayın İçişleri Bakanı da buradalardı. “İntizar eden, isyan eden ailesine de gaz sıktınız daha mevta yerdeyken, daha cesedi soğumamışken. Şimdi bu nasıl bir asayiş anlayışıdır? Bundan ne fayda hasil olur, bunun neresi insanca, bunun neresi evrensel hukuka uygun?” Bunu sordum İçişleri Bakanına, “Daha uzağa gitmeye gerek yok. Biz vekiller olarak içimizden geçen gaz maruz kaldığımız gaz BOTAŞ’ı kiskandırır.” dedim, bana döndü “Onun için mi boru hatlarını bombalıyorsunuz?” dedi. Şimdi, “Anamı soran kadı kimi kime şikâyet edeyim?” hesabı. Direkt elinde bir belge bilgi mi var senin benim boru hatlarını bombaladığım konusunda? Var ve söylemiyorsan suç işliyorsun demektir, yok ve söylüyorsan senin her türlü meslek onurundan, sorumluluğundan şüphe ederim ben. Ondan sonra “Neresi hayvanca?” dediğimde “Burada gösterilerin, Kamu-Sen’in gösterisinin neresi hayvani, insan olana müdahale etmiyoruz.” dedi bir vekil arkadaşımız. “Neresi hayvani?” diye sorduğumda, oradan fısıltıyla “Hayvan sensin.” diye bana şey ediyor. Şimdi, İçişleri Bakanının bu ferasetsizlikte olduğu bir kurumda biz neyi, kime denetlettireceğiz? Bir tek yolu var, bunun bağımsız nitelikte insanlardan oluşması, o olamıyorsa hiç olmazsa kurulda bunların yer alması, e, bu da yok.

Ben CHP’li Temsilci Arkadaşımıza ilaveten, kadın meselesi çok önemlidir. Bu ülkede şiddetin rakamları ve hak ihlalleri, bunların bir bülteni elimde, sanırım İnsan Hakları Derneği temsilcisi bunların bilgilerini ayrıntılı olarak paylaşacaktır ama çocuğa şiddet kadınla mutlaka birlikte ele alınması ve düzenlemede gözetilmesi gereken bir şey. Öğrenci gençlikten mutlaka temsilcilerin bulunması, çünkü bu ülkede yarın öbür gün üniversitelerde çatışma çıktığı zaman -tarihe not düşünüyorum- bunun birinci elden sorumlusu İçişlerinin, kolluğun bu olaylara yaklaşım biçimi bunu coşturmuş olacaktır. Nüfusun yüzde 70’inin genç olduğu bir ülkede hiçbir rasyonel akıl bunları sıkıştırarak, gaz sıkarak kompanse etmez, tam tersine bunlara alan açarsınız. Hepiniz genç oldunuz, hepimiz genç olduk, bize yapıldığında ne hissedeceksek bugünkü gençler de onu hissediyorlar. Dolayısıyla üniversitelerin hem öğrencilerin hem öğretim üyelerinin burada temsil edilmeleri gerekir, eğer hulusi kalp ile bize “Biz bu işleri denetlemek istiyoruz.” diyorsa Hükûmet. Yok, “Avrupa Birliğine ayıp olmasın, başımızı çok ekşitiyorlar, bir alalusul bir şey yapalım.” diyorlarsa ki öyle yaptıkları belli oluyor, buna gerek yok. Ama fırsat bu fırsattır, kendine güvenen murakabeden korkmaz. Açarsın kendini murakabeye, denetime bu işler minimize olur o zaman, o zaman hakkını arayan der ki: “Ben şuraya gidebilirim.” Bütün bunlar yok.

Bir diğerk husus, bu ÷lkedeki yabancılara dönük şiddet Festus Okey davasını hepinizin dikkatine sunuyorum, ölümle sonuçlandığı için onu biliyoruz. Ama ölümle sonuçlanmayan yüzlerce hak ihlali var, -İnsan Hakları Derneğinde- İHD’de, Mazlum-Der’de bu konuda yüzlerce şikâyet var. Mülteci olarak gelmişseniz, fukaraysanız polisin sizi kokain kaçakçısı -hele derinizin rengi siyahıyise- her türlü şeyde olağan –şüpheli de değil- suçlu olarak gören bir eğilimi söz konusu. Onun için bu kurulun Hükûmetin denetiminde olmasını, gücü bu kadar merkezde biriktirmeyi çok otoriter bir yaklaşım olarak görüyorum. Barodan birini alıyorsun, bir avukat alıyorsun, onu da Hükûmet seçiyor. El insaf, Allah’tan korkun, ya onu da deyin ki: “Barolar kendi aranızda seçin, bize bir avukat gönderin. Bu ÷lkede sağcı avukat da var, solcu avukat da var, onların da meslek örgütleri var, üstelik kamu kurumu niteliğinde meslek örgütleri.” Bari “Baronun temsilcisini baro seçsin göndersin.” deyin. Yok, onu da Hükûmet seçiyor. Böyle olunca konuşulan her konu tarihe not düşmekten başka söz israfı olarak kalıyor bütün toplantılarımızda olduğu gibi. Ayrıntılı olarak bir muhalefet şerhi şeklinde düzenleyeceğiz.

Sabrınıza ve dikkatinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Önder.

Buyurun Sayın Başkanım.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – Sırrı Süreyya Bey, ayrılabilir, bir konuda cevap verme ihtiyacı duydum, müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) –Teşekkür ediyorum.

O da şu: Şimdi, sektörel tutuklamalardan bahsetti, “Türkiye’de sektörel tutuklamalar var.” dedi. Oysaki Türkiye’de değişik kesimlerden bir nevi suç işleyen ya da suç işlediği kanaati hasıl olan insanlar tutuklanıyor. Mesela benim ilimin Belediye Başkanı uzunca bir süre tutuklu kaldı, Adana Belediye Başkanı, hem de Büyükşehir Belediye Başkanı. Sonra, hâlâ açıkta, görevden uzaklaştırıldı, uzakta. Yani sadece Türkiye’de Van Belediye Başkanı ceza alıyor, cezalandırılıyor değil. Söz gelimi Edirne Belediye Başkanı da ceza aldı, bir zamanlar çeşitli şeyler başına geldi.

Yine öğrenciler alanında da böyle sektörellik yok yani sadece KCK’lı öğrenciler değil, birçok suça karışan öğrenciler, suç işlediği bir şekilde kanaati hasıl olan insanlar bir süre tutuklu kalıyor yani burada bir sektörellik yok.

Bir başka husus: Hasbilikten ve harbilikten bahsetti. Bizim töremizde, geleneğimizde, göreneğimizde kendisi burada olmayan insanların arkasından konuşmak hasbilik değil. İçişleri Bakanı her zaman bu Meclise geliyor, Mecliste hesap veriyor, Mecliste BDP’li milletvekillerimiz en sert şekilde ona muhalefet ediyor ve saldırıyorlar, her zaman da muhalefetlerini devam ettiriyorlar. Ama

şimdi burada aramızda olmayan bir insana bu şekilde, onu suçlayıcı vaziyette konuşmayı benim çok da hasbilik olarak, dürüstlük olarak nitelemem mümkün değil.

Bu kadın konusuna gelince, Komisyonun kuruluşunda cinsiyet ayrımı yok. Orada belli şeyler sayılıyor, diyor ki: “Şunlar, şunlar bu komisyonun üyesidirler.” “Bir avukat” diyor, avukatın cinsiyeti sorgulanmıyor orada, “Bu avukatın cinsiyeti erkek olacak.” demiyor ya da diğerinin, öğretim görevlisinin, ceza hukuku konusunda uzman öğretim görevlisinin cinsiyetinden bahsedilmiyor. Yani orada sadece niteliği sayılıyor. Bir makamda oturan söz gelimi teftiş kurulu başkanının -bizim mülki idarede artık bayan kaymakamlar da var- bayan olması mümkün ya da bir hâkimin, orada Adalet Bakanlığındaki Ceza Tevkifevleri Genel Müdürünün bayan olması mümkün. Yani burada ona da dikkat etmek lazım. Yani burada nitelik sayılıyor, “Şunlar şunlar şunlar buna katılır. İçişleri Bakanı Müsteşarı Başkanlık eder. Teftik Kurulu şunlar şunlar şunlar.” diyor. Burada İçişleri Bakanı Müsteşarının kadın olmayacağını kimse şey yapamaz, çünkü bizde, artık müsteşar olacak nitelikte mülki idarede bayanlar var. Şimdi, bunlara da şey yapmamız lazım yani buraya takılıp kalmamamız lazım.

Ben kısaca bunu belirtme ihtiyacı duydum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olan.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sayın Başkanım, küçük bir açıklama...

BAŞKAN – Buyurun.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Şimdi, öncelikle hasbilik meselesinde, biz burada kamu adına bu milletin seçilmiş temsilcileriyiz ve bu milletin en üst temsil organının çatısı altında ve her siyasi partinin ve Bakanlık yetkililerinin hazırunluğunda konuşuyorum. Biz eleştirilerimizi İçişleri Bakanının buraya gelmesine endekslersek çok şâmu seherleri görürüz yani İçişleri Bakanı gelmeyiverir, bu eleştiriler de bizde kalır. Bunun zeminizliği ve yersizliğine sadece şöyle bir açıklama ile Sayın Üyeye cevap vereyim: Efendim, Sayın Hüseyin Çelik, sizin parti sözcünüz İçişleri Bakanının olmadığı bir yerde İçişleri Bakanının yaptığının insani olmadığını söylemişti. Dolayısıyla bu onun yanında söyleme bahsi eğer hasbilik değilse bunu Sayın Hüseyin Çelik’le de paylaşmanızı rica ediyorum.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – Ben paylaştım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Eyvallah.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – O da hasbilik değil.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – O da hasbilik değilse kayıtlara geçsin, ben de Hüseyin Çelik’i gördüğüm yerde söyleyeyim.

Adana Belediye Başkanını iyi hatırlattınız. On dört tane dava var hakkında, değil mi? Bundan dolayı açığa alındı. Peki, soruyorum ilinizin Belediye Başkanı, o davaların akıbeti ne oldu, kaç tanesi neyle sonuçlandı? Lütfen, eğer biliyorsanız söyleyin yoksa ben söyleyeceğim.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – Söyleyin siz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Söyleyeyim. En ağır 7 tanesinden beraat etti. Milliyetçi Hareket Partili... Bakın, bizimle, BDP'yle -sizin deyişinizle- bizim ikimizi bazen çok yan yana, bazen çok ayrı yerlere koyuyorsunuz.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – Örnek olsun diye söyledim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Örnek olarak söyleyecekseniz efendim. Kendi ilinizin Belediye Başkanı bu en ağır itham edildiği 7 suçtan kapı gibi beraat etmişse dönüp kendi Bakanınıza, Allah aşkına, “Biz bu adamı göreve iade etmek için daha ne bekliyoruz?” diye ona sorun, bize hatırlatmayın. Zaten o da bir hukuk ihlalidir, o da bir yerel yönetimi ele geçirme hesabıdır, öyle olduğu mahkeme kararıyla ortaya çıkıyor. Öyle bir adamı insan içine çıkamayacak kadar suçlarla itham ettiniz, o Sayın Durak hepsinden tık tık tık beraat etti, geriye kalan kıvrır zıvır yani kundağa saçak davalar kaldı. Onlar da uzatılıyor. Niye? Yerel seçime kadar.

Hamdi Sedefçi'nin meselesine hiç girmeyelim Edirne Belediye Başkanına. Yani bu kadar, bizim 32 tane belediye başkanımız içeride, 30'un üstünde belediye başkanımız içeride. Sayın Üye, bizim belli ilçelerde, 3 kere belediye başkanı ve bütün belediye encümenleri ve onların yedekleri göz altına alınmış. Bu kadar teröristin sızdığı belediyeleri yerinizde olsam komple kapatırım, valiye de anahtarını teslim ederim. Şimdi, hani bunu bir hakkaniyet terazisine vurduğumuzda bence de tam sizin söylediğiniz yerden sizi mahkûm eden bir şey var.

Gelelim kadın meselesine, şimdi, Sayın Vekilim, dünya artık şunu aşmış yani ben bunu nasıl anlatacağım diye düşünüyorum: Şimdi, eşitlik sıralanırken “herkes” kavramı dünyanın geldiği kadim bilgi böyle... Eşitlik sıralanırken “Herkes eşittir.” demek yeterlidir. Ama ayrımcılığa dönük önlemler alırken ayrımcılığın konusu olan özneleri sıralamanız gerekir. İnsan hakları alfabetinin birinci maddesidir bu. Yani “Canım, elhamdülillah kadın da İçişleri Bakanlığı müsteşarı olabiliyor”la olmuyor artık, dünyanın geldiği yer bura değil. Kadına dönük bir şiddet, bir ayrımcılık varsa, ki olduğunu sizin Hükûmetiniz de kabul ediyor, onun için ayrımcılık yasaları çıkarıyor. Dolayısıyla buralarda temsiliyeti ve isimlerinin yazılması gerekir. Efendim, “eşitlik” derken buna gerek yoktur ama ayrımcılık söz konusu olduğunda bu tür hak ihlaline uğrayan özneleri saymak, bu konudaki insan hakları bilincinin geldiği noktanın elifbasıdır, daha “bismillah” dedin bunu öğretirler. Onun için “Kadını yazmayalım, gerek yok.” muhtemelen sizin partinizin bile geride bıraktığı bir görüş.

Teşekkür ediyorum, bir cevap verilmeyecekse izninizi istiyorum, her zaman olduğu gibi.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Ben vereceğim ama sıramı bekliyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı, tabii, daha önceki dönemde de komisyonlarda görüşülmüş ama yasama yılının sona ermesi dolayısıyla yeniden önümüze gelmiş bir yasa. Tabii, burada bu yasanın tümü üzerinde birkaç konuya dikkat çekmek lazım.

Bir tanesi komisyonun yapısı. Bu komisyonun yapısı, elbette tartışılır, komisyonun başkanı İçişleri Bakanlığı müsteşarı, üyelerin çoğunlu İçişleri Bakanlığı personeli. Bunlar iyi, güzel ama hiç olmazsa sivil toplum örgütlerinden katılacak üye sayısının -yani komisyonun sayısını biraz daha artırarak- sokaktaki insanların sesini bu komisyonda duyuracak bir yapının oluşturulması lazım.

Şimdi, bir başka konu, buradaki kolluk tarifinin emniyet, jandarma ve sahil güvenlikle sınırlandırılması. Hâlbuki içine geldiğimiz şu andaki Türkiye'nin geldiği noktada özel güvenlik sayısı, personel sayısı polis sayısını geçti. Bu denetim kapsamına özel güvenlik personelinin de dâhil edilmesi bence önemli, gümrük teşkilatının bu kanun kapsamına dâhil edilmesi önemli ve bence bir o kadar da özellikle infaz koruma memurlarının bu sistemin içerisine, bu sorgulama sisteminin içerisine dâhil edilmesi lazım. Çünkü sokaktaki polisin muhatap olduğu işkence iddiaları kadar bugün ülkemizde maalesef infaz koruma memurları da bu tip iddialarla itham edilmektedir. Eğer bir inceleme, bir soruşturma yapılacaksa... Yine Gümrük Muhafaza Kanunu'nda yapılan değişiklikle gümrük muhafaza teşkilatı da hemen hemen genel zabıta noktasına getirildi, daha önce sadece kapılarda operasyon yapabilirken, şimdi, Türkiye'nin her yerinde operasyon yapabilecek yetkilerle donatıldılar; bu bakımdan bu kurumların da bu kapsama alınmasında fayda var.

Şimdi, komisyonun görevleriyle ilgili de: Komisyonun görevleri hep istişari görevler, komisyonun somut bir görevi yok. İdari birimler komisyonun tavsiyesine uygun hareket etmezse ne olacak ya da komisyon yapılan inceleme sonucunda filan ilin valisiyle ilgili, emniyet müdürüyle ilgili, ilçenin kaymakamıyla ilgili bir öneride bulunabilecek mi bulunamayacak mı, çok açık bir hüküm burada yok.

Yine komisyonun görevlerinden bir tanesi çok dikkatimi çekti. “Kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmak kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmaları izlemek, değerlendirmek ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak.” Şimdi, daha önceki komisyon toplantılarında da değişik vesilelerle tartıştık burada. Bir defa, kolluk kuvvetlerinin çalışma şartları yani biz kolluk kuvvetlerinin yaptığı işkenceyi sorgulayalım ama kolluk kuvvetlerine yapılan işkenceyi de sorgulayalım. Şimdi, bugün, Türkiye'de polisin mesaiye geleceği saat belli, gideceği saat belli değil. En somut örneklerinden bir tanesini de dün gece yaşadık. Dün sabah polisler bizimle birlikte mesaiye geldiler

Meclise, Meclis bitinceye kadar çalışma kararı alınca sabah beşe kadar polis bizimle birlikte burada bekledi. Bunun karşılığında polise para veren, pul veren yok. Bu saatte sonra evine giderken o yorgunlukla, stresle önüne birisi çıksa bu adamın yapacağı hatayı sorgularken de bu adamın hata yapmasına sebep olan görevlendirmeyi, mesai saatini de sorgulamak lazım.

Yine geçen hafta beni arayan bir uzman jandarma çok enteresan bir şey söyledi, ne kadar doğrudur, ne kadar değildir, jandarmanın da yetkilileri de burada. Dedi ki: “Ben göreve başladım, on yıl doğuda görev yaptım, sonra batıda bir ile tayin oldum, beş yıl görev yaptım, şimdi tekrar beş yıllığına doğuya tayinim çıktı, haziran ayı başında doğudaki görevime başlayacağım.” Şimdi, bu doğruysa bu bir kere nasıl bir çalışma yöntemidir, onu da tabii tartışmak lazım, o arkadaşımızın iddiası. “Polis memurunun doğuda görev yapacağı süre belli, subayın görev yapacağı süre belli, astsubayın görev yapacağı süre belli, kaymakamın görev yapacağı süre belli ama biz görevimizin dörtte 3’ünden fazlasını doğuda yapıyoruz.” diyor. Bu da tabii ki insan bünyesinin, insan psikolojisinin Türkiye’nin içinde bulunduğu şartlarda bu kadar uzun süre o bölgelerde görev yapmayı kaldırması çok kolay değil.

Şimdi, yine bir konuda mülkiye müfettişleri arasında yapılan bir ayırım var burada. Mülkiye müfettişleri, hepsi bakanlık adına, bakan adına denetim yapmaya yetkili insanlar. Zaten bizde mülkiye müfettişi sayısı oldukça sınırlı. Hiçbir zaman 200 mülkiye müfettişi olmadı İçişleri Bakanlığında.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi var.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yok, 179 mülkiye müfettişi varmış, Sayın Başkanımız onu biraz önce sohbet ederken söylediler.

BAŞKAN – 15 ilave geliyor biliyorsunuz bu kanunla.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani “200” diyelim ama 200’ün -her zaman şunu biliyoruz, şu anda da yine kendileri, Sayın Başkan biraz önce izah ettiler- 55 tanesi sanırım diğer kurumlarda başka görevlerde, idari görevlerde görevliler. Yani ortalama olarak aktif mülkiye müfettişliği mülkiye müfettiş sayımız hiçbir zaman 150’nin üstüne çıkmadı. Şimdi, on yıldır da biz bu mülkiye müfettişlerine insan hakları eğitimi yaptık. Dolayısıyla burada mülkiye müfettişlerinin içerisinde bu denetimleri yapmak üzere yeniden ayrı bir grubun kurulması mülkiye müfettişleri için bana göre onur kırıcı bir uygulamadır. Eğer illa ki böyle bir uygulama yapılacaksa o zaman bu denetimi yapmak üzere ayrı bir birim kurulsun, bunun adına da “mülkiye müfettişi” demeyin, adına ne diyecekseniz deyin, bunları ayrıca alın ki mülkiye müfettişlerinin gururuyla kimse oynamasın. Çünkü Bakanlık adına her türlü denetimi yapmaya yetkili insanların sadece bir kısmının böyle denetim yapmaya yetkili hâle getirilmesi mülkiye müfettişleri için onur kırıcı bir buraya konulmuş bir hükümdür, ya bu hükmü bu tasarıdan çıkaralım ya da dediğim gibi ayrı bir birim kurulsun.

Tabii, tasarının genelinde bir başka beni üzen konu, maalesef yine Avrupa Birliği dayatmasıyla karşı karşıyayız ve incelenen modellerin hepsi Avrupa Birliği ülkelerinin modelleri. Sanki bizim insanımızın sıkıntılarını biz çözemeyeceğiz, illa ki bir Avrupa Birliği ülkesinin modeline uyarak bu işi çözebileceğiz. Avrupa Birliğinin elbisesinin çoğunun bize uymadığını artık herkes görüyor ve kabul ediyor. Bizim sorunlarımızı kendimiz ortaya koyarak kendimizin kendi tarihimizdeki, kendi kültürümüzdeki yöntemleriyle bu sorunların üstesinden gelebileceğimizi de bilmemiz lazım. Özellikle bu çalışmaları yapan arkadaşlar tabii ki Avrupa Birliği ülkelerindeki, gelişmiş ülkelerdeki yapıyı incelesinler ama bir de bizim tarihimizdeki uygulamaları da inceleyip geçmişte bizim milletimiz, bizim devletlerimiz bu yapıyı nasıl çözmüş bunu da ortaya koyalım.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ederiz efendim.

Sayın Dinçer, buyurun efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, Komisyonumuzun saygıdeğer bürokratları, basın mensupları hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa olarak, fikir olarak bu yasanın çıkarılması gerekliliğine biz inanıyoruz yani Türkiye'nin böyle bir yasaya ihtiyacı var. Ancak yasanın hazırlanış biçimi, komisyonlardaki eleştirilerin dikkate alınmadan, muhalefetin eleştirisi dikkate alınmadan sadece bir kelime değişikliği yapılarak geçirilmesi bu iktidarın uyguladığı telefon, SMS diplomasisi gibi, bir yerlerden bir telefon geliyor, “Siz komisyon olarak sadece muhalefet ne derse desin dinleyin, ondan sonra da bizim gönderdiğimizizi aynen kabul edin.” manasını taşıyor. Oysa İçişleri Komisyonunda geçen toplantıda da söyledim, gerçekten demokratik bir ortam var. Yasa teklifleri tartışılmalı, muhalefetin görüşleri de dikkate alınarak ülkemiz için -biraz evvel arkadaşımızın da dediği gibi- en yararlı olan ülkemizin insanın ihtiyacı olan yasanın çıkarılması gerekiyor, Avrupa Birliği istedi diye değil, Avrupa'da bizim insan hakları karnemizin güzelleşmesi için bu yasaları çıkarmamalıyız. Buradaki arkadaşlarımızın birçoğu, ben de dâhil, biz emniyetin ve polisin çalışmalarını yakından bilen mülki idari Amirliğinden gelen arkadaşlarız. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki meslek taassubu var, bütün mesleklerde bu böyledir. Yani “Ne kadar suçlu da olsa yazık değil mi bizim elemanımız.” diye bir koruma içgüdüğü var, bir annenin yavrusunu koruması gibi. Suç işleyen çocuğun annesine siz “Benim çocuğum suçlu.” dedirtemezsiniz, asla dedirtemezsiniz. Çünkü inanmıyor nasıl yaptığına. Diyenler çıkar belki bir iki tane ama neticede bir koruma güdüsü vardır. Her meslekte olduğu gibi güvenlik kuvvetlerinde de bu koruma güdüsü var, dolayısıyla soruşturmalar süründürülüyor. Düşünebiliyor musunuz yani basına yansıyan onlarca örneği verebiliriz. Polis bulunamıyor. Ne demek yani polis soruşturma... Mahkeme ifadeye getiremiyor, aylar, yıllar sürüyor, o hâlâ görevde terfi ediyor, müdür oluyor ama bir türlü tebligat bulunamıyor. Dolayısıyla

soruşturmalar da zaman aşımı müessesesi işletiliyor, birçok insan suç işlediği hâlde yargılanamadan olay geçiriliyor. İşte bu nedenle böyle bir kontrol mekanizmasının kurulmasının ben doğru olduğunu düşünüyorum. Cumhuriyet Halk Partisi olarak da biz bu yasanın düzgün çıkarılması hâlinde ülkemize fayda getireceğine inanıyoruz. Ama bu yasada, iyi niyetle hazırlanmış olsa bile, biraz evvelki konuşmacılar söylediler yani yine bir koruma içgüdüğü yapılmış, sadece şeklen ileri demokraside olduğu gibi -sizin ileri sürdüğünüz ileri demokraside, iktidarın özellikle- her şey kâğıt üzerinde dışarıya demokrat görüntü veriliyor ama uygulama asla ve asla aynı şekilde yapılmıyor, uygulamada biz demokrasinin istediği ana ilkeleri göremiyoruz. Şimdi, bu nasıl? İnsan hakları il ve ilçe kurulları vardı arkadaşlar -kaymakamlık yapan arkadaşlarımız bilirler, Sayın Valim yıllarca il insan hakları kurulunun ne olduğunu çok iyi bilenlerden birisi- ilk kuruluşunda tamamen bürokratlardan oluşan bir yapı vardı. İşte içinde kaymakamın başkanlığında emniyet müdürü, millî eğitim müdürü, jandarma komutanı gibi insanlar çoğunlukta idi ve polis hakkında şikâyet geliyordu, ilk karşı çıkan emniyet müdürü oluyordu: “Yok, canım, benim polisim yapmaz.” Jandarmayla ilgili gelirse ilk karşı çıkan jandarma komutanı oluyordu, biz de bunları denetliyorduk. Yani kural olarak güya görev yapıyorduk. O kurullarda yıllarca kaymakamlık yaptık, bir yaptırımının olmadığını hepimiz çok iyi gördük, sadece sembolikti. Sonradan yasa değişti, sivil toplum kuruluşlarının ağırlıkta olduğu bir yapıya dönüştürüldü ama temel altyapısı sağlam oluşturulmadığı için de insan hakları kurulları istişari mahiyette kaldı, çünkü bir yaptırım gücü yoktu. Bu komisyonumuz da sanki ilk kuruluş aşamasında insan hakları kurullarının o işlevi gibi bir işlev görüyor. Belki bu başlangıç olarak düşünülmüştür, ileride geliştirilir, bu yasa oluşturulursa, sağlanırsa daha özgün bir yapıya kavuşturulabilir. Ama şu andaki tavrıyla -yine demin arkadaşlarımız söyledi- tamamen yasak savma tavrında bir yasa hazırlanmış. Komisyon kararlarının uygulanabilirliği konusunda bir hüküm yok, “Kamuoyuna duyurabilir.” diyor. Ne demek? Yani istese duyurmaz. İşine geldiği konuları duyuyor komisyon, işine gelmediğini duyurabilir. Bu kadar müphem bir yapıya kavuşturulmaması lazım. Peki, biz “Komisyonun kararlarında idarenin her türlü eylem ve işlemi yargıya tabidir.” diyoruz, “Yargı denetimine tabi.” diyoruz. Komisyon kararlarında, haksız yere verilen kararlarda mağdurlar veya şikâyet makamı olan kişiler yargıya başvurabilecekler mi bu kararlarla ilgili olarak, kanunda hiçbir hüküm yoktur. Cezaevindeki tutukluların kötü muamele görmelerini hepimiz çok yakından biliyoruz. İşte Engin Çeber olayı, hem de kameralar önünde dövüle dövül öldürülen Engin Çeber hakkındaki suçlular neticede güvenlik görevlileriyle cezaevi görevlileriydi. Peki, bu yasada niye Adalet Bakanlığının temsilcisi var? Ancak cezaevlerindeki güvenlik görevlileri bu yasanın kapsamının dışına çıkarılmış, bunu ben Hükûmet temsilcisinin izah etmesini bekliyorum. “Cezaevlerinde kötü muamele yok.” deniyorsa daha dünkü, evvelsi günkü gazetelerde kadınların çırılçıplak soyulduğu konusunda haberler var, böyle bir işkence yapıldığı konusunda haberler var, bu konuların incelenmesini talep ediyorum.

Ceza infaz koruma memurlarının da olayı, işte Engin Çeber olayında olduğu gibi, onların da kötü muamele yapabileceğinin açık delilleri var. Üniversitelerdeki özel güvenlik teşkilatları var. Özel güvenlik artık Türkiye’de polise yakın bir güvenlik olmaya başladı ve kendilerini o kadar çok yetkili görmeye başladılar ki üniversite önlerinde ağzını açan çocukları palas pandıras sopayla, tekmeyle yere yatırma hakkı görüyorlar kendilerinde ama onların yaptığı bu kaba kuvvet, aşırı güç hiçbir denetime tabi değil. Bu yasa özel güvenlikçileri de kapsamalı. Özel güvenlikçiler, madem üniversitede pankart açmaya çalışan herkesi en şiddetli şekilde, en kaba şekilde eğer cezalandırmayı kendisinde yetki olarak görüyorsa onun sonuçlarına katlanacak denetimin de yapılması lazım. Bunların da bu kapsam içine alınması lazım, çünkü özel güvenlikçiler Türkiye’de kontrolsüz bir güç olmaya başladılar, üniversitedeki uygulamaları veya birçok özel sektörde olsun birçok yerde biz bunların uygulamalarını görüyoruz, bunların da denetime alınması gerekiyor, bu yasa kapsamı içinde alınması gerekiyor.

Şimdi, veri tabanının oluşturulması bu yasayla güvenlik güçlerinde suç işleyenlerin, suçta iştirak edenlerin tutulması açısından önemli bir gelişme. Yani kolluğa yönelik toplumsal güvenin artması, belki bunların çizeceği politikalarla polisin eğitilmesi veya tedbirlerin alınması, belki ceza hükümlerinin artırılmasını sağlayacak bir veri tabanının toplanması bence güzel bir olay. Bu konuda il ilçe kaymakamlarının da belli bir kayıt sistemine geçerek şikâyet mercilerinin oluşturulması, şikâyet noktasında sıra numarası verilmesi ve bunların yukarıya bildirilip bir merkezden toplanması Türkiye’nin belki karnesini ortaya çıkaracaktır, bu anlamda bakarsak güzel bir gelişme. Ancak yapılan şikâyetlerdeki kayıt sistemi -yine eleştirildi az evvel- birçok insanı şikâyet yapmaktan alıkoyacaktır. İşte neredeyse onun sabıka kaydı istenmiyor, hür türlü belgeler isteniyor. Ama öbür tarafta bir telefon ihbarıyla veya bir mail ihbarıyla bir sürü aydınlar içeride tutulabiliyor, onlar için hiç şey sorulmuyor, sadece tek belge ihbar mektubu olarak görülüyor ama diğer konularda bilgi ve belgelerin aranması şikâyetin azalmasına yol açacak, dolayısıyla kötü muamelenin de yine devam etmesine yol açacaktır. Bu konuda hak ihlallerinin mülkiye müfettişlerince incelenmesi meslek açısından, mesleki tecrübe açısından güzel bir olay, buna bir itirazımız yok ancak Türkiye’deki yüz binlerle ifade edilen polis teşkilatı içinde soruşturmayı yürütecek müfettişlerinin 15 kişiyle, bilemediniz 20 kişiyle sınırlanması ne kadar mantıklıdır? Bütün soruşturmaları, ciddi soruşturmaları belki yürütecektir diyeceği savunulacak belki ama yine de günümüz şartlarında o kadar çok aşırı güç kullanma olayları, o kadar çok toplumsal gösteriler var ki polisin bu eylemlerinin -polis ve jandarma, güvenlik kuvvetleri anlamında söylüyorum veya özel güvenlik anlamında söylüyorum- bu kadar küçük sayıdaki bir soruşturma ekibiyle yine zamanında sonuç almanın mümkün olmayacağını düşünüyorum.

Çok önemli bir konu da atama konusu. Şimdi, arkadaşların verdiği bilgi notlarına bakıyoruz: İşte, İngiltere örneği verilmiş, Portekiz, Hollanda örneği verilmiş. Deniliyor ki: “İngiltere’de, canım devletin en büyük kişisi atıyor, kraliçe atıyor. “

Arkadaşlar, kendimizi kandırmayalım, İngiltere’de kraliçenin sembolik olmaktan başka bir özelliği var mıdır? Yani İngiltere kraliçesi şimdi İngiltere’nin yönetiminden haberi var mı? Kraliçe atıyor oradaki bu komisyonun başkanını ama tamamen sembolik olduğunu da hepimiz çok iyi biliyoruz.

Oysa biliyoruz ki Türkiye’de artık iktidar tek adam yönetimine doğru gidiyor. Yani üniversitelerde atanacak öğretim üyesinin tespitini bile bakan yapıyor. Baroların seçeceği kişi baro... Türkiye’deki artık adaletin üç ayağından bir tanesinin en üst düzey kuruluşu baroya siz 3 tane veya 2 tane, neyse, avukatı seçme yetkisi vermiyorsunuz, onu da gene bakana bırakıyorsunuz. Yani Hükûmet bu tasarıyla sadece göz boyuyor, demokratik olduğunu göstermeye çalışıyor ama hiçbir noktasında da açık bırakmamaya çalışıyor. Yasayı öyle bir çıkarmalıyım ki hiç açık olmasın, işime gelen konularda bu komisyon basına açıklama yapsın, işime geldiği şekilde açıklama yapsın, gelmediği şekilde yapmasın.

Oysa orada baronun seçtiği kişi daha bağımsız davranabilecek belki o görüşmeleri etkileyebilecek, belki daha demokratik çalışma alanı sağlayabilecek. Üniversitelerin seçeceği tarafsız hocaların orada olması belki onları yönlendirecek, aydınlatacak, soruşturmaların daha sağlıklı yürümesini sağlayabilecek.

Bu seçimlerin de biz demokratik olmadığını düşündüğümüz için bu şekliyle yasanın eksik olacağını düşündüğümüz için yasaya karşı çıkıyoruz. Belirttiğimiz özel güvenliğin, infaz korumanın bu kapsam içine alınmadığı için onlara ayrı bir yasa çalışması varsa ona bir diyeceğim yoktur ama aynı kapsam içine alınması için bir girişimimiz olacaktır. Bu kabul edilmediği sürece biz de bu yasanın eksik çıkacağını düşündüğümüz için karşı çıkacağız, karşı duruyoruz.

Şimdilik geneli üzerinde söyleyeceklerimiz bunlar, madde gerekçeleriyle birlikte maddeler üzerinde görüşlerimizin saklı kaldığını düşünüyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, teşekkür ederiz.

Sayın Ersoy, buyurun efendim.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Celal Ağabey, bütün bunlardan sonra zaten maddelerle ilgili eleştirilerinizi de söylediniz. Ayrı ayrı mı konuşacaksınız?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Biraz öyle olacak. Muhalefete katlanacaksınız, dikensiz gül bahçesi değil burası.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız; şimdi, esas itibarıyla bu kanunun özünde ne getirmek istediğine doğru bakmaksak o zaman bu kurulacak

komisyondan çok fazla şeyler beklentisi içerisinde gireriz. O beklentileri de böyle bir komisyonun karşılayamayacağı muhakkaktır. Şimdi, bu kanunla yapılmak istenen şey, üç tane temel güvenlik birimimizin yaptığı uygulamalarla ilgili olarak idari mercilerce yapılabilecek disiplin iş ve işlemleriyle ilgili incelemeler yapmak, bunlarla ilgili yol gösterici düzenlemeler yapmaktır.

Şimdi, zaten gerek Avrupa Birliği uyum yasaları sürecinde çıkarılan kanunlarla gerekse Hükümetimizin ilk yıllarda çıkardığı kanunlarla işkenceye sıfır tolerans çalışmaları kapsamında yapılan her türlü insan haklarına aykırı uygulamalar, karakollarda yapılan işkenceler, baskılar cumhuriyet savcılarınca hiçbir idari izne tabi olmadan soruşturmaya tabi tutulabilecektir. Yani esas itibarıyla yapılan kötü muameleler Türk Ceza Kanunu açısından bir suç teşkil ediyorsa bunların sorgulanması, bunlarla ilgili adli sürecin çalıştırılması, idarenin ya da herhangi bir komisyonun iznine, incelemesine tabi değildir ki. Burada yapılmaya çalışılan bütün bu alınan önlemlere rağmen idare kendisine gelen şikâyetlerle ilgili olarak gereğini yerine getirmemezse, eksik yaparsa merkezî bir sistemle bu konularla ilgili gelecek bütün şikâyetlerin bir kayıt altına alınmasını ve bu kayıt suretiyle hepsinin bu komisyon marifetiyle incelenebilmesi amaçlanıyor, takip edilebilmesi amaçlanıyor. Yani zaten adli anlamda yapılan birçok çalışmaya idari anlamda da yeni bir süreçle katkı verilmeye çalışılıyor, birincisi bu.

İkincisi de, Emniyet Genel Müdürlüğünün yanında özellikle Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında yapılan bu uygulamaların idari inceleme ve soruşturmalarının da yine işte bu alanda bilgilerine, deneyimlerine her zaman güvendiğimiz mülkiye müfettişlerince yapılabilmesi, o kurumlarımızdaki doğabilecek bu tür boşlukların da bu müfettişlerimizin yapacağı soruşturmalarla giderilmesi hedefleniyor. Yani biz bu komisyonlarla ne insanları cezalandıracağız ne her türlü kötü muameleyi bu komisyonlar marifetiyle önleyeceğiz demiyoruz. Bu, sadece disiplin yönünden, idari işlem olarak yapılan eksiklikleri, muhtemel eksiklikleri gidermeye ve kurumların dikkatini bu yöne çekmeye çalışan bir komisyon. Kanunun zaten genel gerekçesine baktığımız zaman da bu, açık açık ifade ediliyor.

Şimdi, böyle bir kanun tasarısını önümüze alıp bugün ülkemizde özellikle toplu gösterilerde ve gözaltılarda uygulanan her türlü yolu, yöntemi kanunsuz ve hukuksuz bir şekilde toplumu sindirmeye, toplumun belli bir kesimini baskı altına almaya, bazı siyasal düşünceleri yok etmeye yönelik çalışmaları varmış gibi burada uzun uzun anlatmanın bir fırsat olarak kullanmayı da doğrusu doğru bulmuyorum.

Az önce BDP'li milletvekilimizin konuşmalarını sabırla dinledik ama keşke bu kardeşlerimiz maruz oldukları birtakım ithamları dile getirirken niye bunlara maruz kaldıklarını da az çok sorgulayabilseler. Elbette ki ülkenin belli bir bölgesindeki belediye başkanları bir başka

bölgesindekilere göre çok daha fazla suç işliyorlarsa, onların suç işleme ayrılacağı mı var ki onlara bu devlet hiç müdahale etmeyecek?

Van Belediye Başkanı değil, dünyanın neresindeki belediye başkanı olursa olsun kendi ilinde toplanmış insanları eylem yapmaya teşvik ediyor, etrafındaki dükkânları, evleri, binaları yakmaya teşvik ediyor, daha sonra da o yangınlara müdahale etmek isteyen itfaiyeleri “Niye geliyor?” diye durdurmaya çalışıyorsa elbette ki bunun bir karşılığı olmalı. Bunu Sinop Belediye Başkanı yapıyorsa da suç işlemiştir, Van Belediye Başkanı yapıyorsa da suç işlemiştir. Bütün bunları söylerken keşke İçişleri Bakanımızı bu kadar ağır ithamlarla eleştirirlerken kendileri de durdukları yere bir baksalardı. Keşke terör örgütüyle bu kadar niye özdeşleştirildiklerini, terör örgütünün zaman zaman yaptığı eylemlerden kendilerinin niye sorumlu tutulduğunu da sorgulayabilselerdi?

Siz devletin yaptığı her müdahaleyi en acımasız, en ağır bir şekilde eleştirirken... Terörden daha büyük insanlık suçu var mı arkadaşlar? Canlı bombadan daha büyük bir insanlık suçu var mı? İnsan hakkı ihlali var mı? Mavi Çarşı bombalanmasından daha büyük bir vahşet var mı? Bütün bunlarla ilgili hiç kılınız bile kıpırdamayacak, sadece o canlı bombaların cenazelerine sahip çıkmak için, dağda güvenlik güçleriyle girdiği çatışmalarda öldürülen teröristleri “Bunlar bizim gerillalarımız” diye, “Cenazeleri gelecekte alıp gösteri için kullanacağız” diye kapılarında nöbet tutacaksınız, gittiğiniz her ortamda, katıldığınız her toplantıda, her açık hava gösterisinde arkanızda mutlaka taşlı, sopalı, Molotoflu, bombalı insanlar gelecek, bir yerlerden düdük çalındığı anda ortalık yangın yerine dönecek ama siz bu süreçte sadece orada görevi toplumsal nizamı sağlamak olan kamu görevlilerinin yaptığı uygulamaları hata ve eksikleriyle sürekli gündeme getireceksiniz. Keşke hepimiz, bu ülkede yaşayan herkesin insan haklarının sonuna kadar savunucusu olmayı dürüst bir şekilde yerine getirebilsek. Keşke hepimiz, sadece kamu görevlilerinin yaptığı uygulamaları değil, bu ülkenin 75 milyonuna karşı işlenen her türlü insanlık suçunu aynı olgunluk, vakar ve dürüstlikle değerlendirebilsek ve kınayabilsek belki o zaman bu masalar etrafında çok daha sağlıklı değerlendirmeler yapabileceğiz. Onun için özellikle KCK operasyonlarına karşı bu kadar duruşun altında Türkiye Cumhuriyeti devleti tarafından hak edilmediğini, bazılarının bu konuları sürekli gündeme getirirken akan kanda ve akan gözyaşlarında kimlerin ne kadar sorumluluğunun olduğunu da hesabını iyi yapması gerektiğini diliyorum.

Bu kanunun amacının ülkemizdeki her türlü işkence ve kötü muameleyi önlemek değil, bunun asli görevinin, esas görevinin zaten cumhuriyet savcılarına verildiğini ve yapılması önünde hiçbir engelin olmadığını, bu düzenlemelerin sadece idari merciler tarafından yapılabilecek iş ve işlemlerin daha düzenli, daha sistemli ve daha kayıt altında bir süreçte takip edilmesini sağlamaya yönelik olduğunu ifade ediyor, bu anlamda bu hâliyle yeterli olduğunu düşünüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ersoy, teşekkür ederim.

Sayın Havutça, buyurun.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; ben de Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, öncelikle Parlamentoda göreve başladığımızın birinci yıl dönümünde tutuklu milletvekillerimiz sorununun çözülmemesini ileri demokrasi yaşayan ülkemizin bir demokrasi ayıbı olarak altını çizerek sözlerime başlamak istiyorum.

Şimdi, uluslararası hukukta masuniyet karinesi dediğimiz bir karinesinin varlığının sanırım buradaki herkes çok anlamlı olduğunu biliyordur zannedersem. Yani uluslararası hukukta bütün dünya hukuk sistemlerinin kabul ettiği hukuk öznesi olarak “Haklarında kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı olmayan herkes masumdur.” ilkesi genel bir hukuk ilkesi olarak dünyanın tüm demokratik üniversitelerinde, hukuk fakültelerinde öğretilen bir ders olarak vardır.

Şimdi, hâl böyleyken henüz tutuklu olan, “Kurunun yanında yaş da yanar.” hesabı milletvekillerimizin orada, Silivri’de üç yılı aşkın bir süredir tutuklu yargılanması hiçbir hukuk kuralıyla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin hiçbir sözleşmesiyle asla bağdaşmayan bir durumdur. Türkiye’de şu anda iktidar vekillerinin ve iktidarın aradığı işkencenin önlenmesi ve Türkiye demokrasi standartlarının yükseltilmesi arayışlarının samimiyetinden uzaklaştıran bir öge olarak burada altını çizmek istiyorum. Öncelikle Türkiye’de hepimizin ortaklaştığı, Anayasa’nın 2’nci maddesinde ifadesini bulan insan haklarına saygılı, demokratik, laik bir hukuk sisteminde, hukukun üstünlüğünü kabul eden bir sistemde Türkiye’yi demokrasi standartlarını yükseltmek istiyorsak öncelikle atacağımız adımların Türkiye parlamenter sisteminin beynini oluşturan bu kurumun bu eksikliğini gidermesinin bir zorunluluk olarak gördüğümüzü ifade etmek istiyorum. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Hükûmet Anayasa’nın 2’nci maddesinde ifadesi bulunan parlamenter demokrasiyi ve demokrasi standartlarını yükseltmek istiyorsa ve bu konuda hem iç kamuoyuna hem dış kamuoyuna samimi mesajlar vermek istiyorsa öncelikle atması gereken adımın bu olduğunu düşünüyorum.

İkincisi, hiç kuşkusuz Türkiye’de bireylerin temel hak ve özgürlükleri, işkencenin önlenmesi, kişilerin kötü muamele görmesinin önlenmesinin Türkiye’nin demokrasi ve insan hakları sorunu olarak gördüğümüzü ve demokrasi standartlarının yükseltilmesinin en önemli bir ayağı olarak görüyoruz.

Ben de yıllarca avukat olarak bölgemde görev yaptım. Türkiye’de işkencenin önlenmesinde 1995 yılında avukatların karakollarda soruşturmanın başladığı ilk aşamaya müdahale etmesi bir mihenk taşı, bir dönüm noktasıdır Türkiye’deki işkencenin önlenmesi tarihinde. Yani ne zamanki avukat karakolda ifade alma noktasından itibaren soruşturmanın ilk aşamasına müdahale etmeye

başlamıştır ve Türkiye’de işkencenin önlenmesinde çok önemli, devrim niteliğinde bir adımdır. Yani ne zaman ki bir avukat arkadaşımız jandarmanın şüphelinin... “Sanık” dedi arkadaşımız ya da “suçlu” dedi, suçlu yoktur, şüpheli vardır. Şüphelinin jandarmadaki ilk ifadesine girdiği anda avukat müdahale etmeye başlamıştır. O noktadan sonra Türkiye’deki işkenceli, o kötü karnemiz değişmeye başlamıştır yani bir başlangıçtır bu. Buradaki başarının tabii öznesinde avukatın emirle, talimatla oraya gelmemiş olmasıdır yani avukat orada savunmanın bir öznesi olarak, görev yaptığı için ve müvekkilinin haklarını kendi açısından savunmayı düşündüğü için bu sistem başarılı olmuştur. Yani Türkiye’de işkencenin önlenmesinde çok önemli bir adım olmuştur bu.

Şimdi, Türkiye’nin karnesine baktığımızda şunu üzülerken ifade etmek gerekir, bu Türkiye’de iktidar, muhalefet, ana muhalefet sorununun ötesinde Türkiye’nin Avrupa’dan, dışarıdan nasıl bir ülke olarak görüldüğünün fotoğrafının netleşmesi lazım. Bakın değerli arkadaşlar, “Freedom House” denilen bir uluslararası kuruluşun yaptığı araştırmaya göre Türkiye dünya özgürlük ortalamasında 100’üncü ülkelerin arasında geliyor. Yani bu Cumhuriyet Halk Partisinin yaptırdığı bir araştırma değil yani Türkiye’nin demokrasi standartlarında, Türkiye özgür ülkeler arasında, 198 ülke arasında 100’üncü sırada geliyor. Yine, demokrasi sıralamasında, yine 180 ülke arasında 109’uncu sırada Türkiye, demokrasi standartlarında.

Şimdi, siz Türkiye’yi “ileri demokrasi” diye tarif ediyorsunuz ama dışarıdan Türkiye’ye bakıldığında Türkiye bu sıralamada 10 üzerinden 1’lerde, 2’lerde Türkiye’nin karnesi. Yok böyle bir tanımlama. O zaman gerçekçi olmamız lazım. Biz sizin samimiyetinize de inanmak istiyoruz tabii. Evet, Türkiye’de demokrasinin standartları belli, bunları biz icat etmedik. Fransız İhtilali’nden beri demokrasinin standartları dünyada sayılmış; özgürlük, eşitlik, adalet, yargının bağımsızlığı, çoğulculuk, çoğunluk... Bu arayışlar güzel, doğru yani demokrasinin standartlarını yükseltmenin en önemli ayağı bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin koşulsuz tanınması, bu anlamda adaletin sağlanması, yargının bağımsızlığı, kişilere kötü muamele yapılmaması, işkence yapılmaması, onur kırıcı şekilde davranılmaması, bunlar standartlar. Peki, uluslararası kuruluşların yaptığı araştırmalar ortada. Peki, bizim açımızdan baktığımızda üç vaka söyleyeceğim: Birincisi, Ergenekon davası kapsamında İlhan Selçuk’un gözaltına alınması. Bu ülkenin işkencelerden geçmiş, 12 Martlarda işkencelerden geçmiş, tutuklanmış, her dönemde demokrasi adına büyük mücadele vermiş büyük yazarımız İlhan Selçuk sabaha karşı, daha insanlar alacakaranlıkta gözaltına alınıyor. Sanki bu adam yurt dışına kaçacak, Türkiye’yi terk edecek, bombalama eylemlerine katılacak şüpheli varlık gibi gözaltına alındı ve 80 küsur yaşındaki yazarımız, o narin bedeni örselenerek ölümüne sebep olundu. Yani ondan sonra kendini toparlayamadı, öldü bildiğiniz gibi.

Yine, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı Sayın Türkan Saylan, hayatını kız çocuklarımızın okuması üzerine adanmış, kendini bilim insanı olarak çok önemli kararlara, başarılarla

imza atmış çok değerli yazarımız da, o da sabaha karşı -kadın, hocamız kanser tedavisi görüyor- onur kırıcı bir şekilde gözüaltına alındı ve hasta yatağından onu da mezarlığa gönderdik, yaşamını kaybetti.

Üçüncü örnek de, yurttaşlarımızın, sendikalarımızın 4+4+4 eylemlerinde öğretmenlerimizin demokratik taleplerini, haklarını kullanmak adına Kızılay Meydanı'nda demokratik tepkilerini gösteriyorlar. İşte Çankaya kapısına geliyorlar, işte Dikmen kapısına geldiler, hatta gelemeler bile, bazıları... Bu da çok çarpıcı bir örnektir arkadaşlar, Ayvalık'ta öğretmenlerimizin Balıkesir'e seyahati engellendi. Yani orada Balıkesir Valisini aradık, genelge geldiğini İçişleri Bakanlığından ve bu genelgeye göre öğretmenlerin toplu araçlarla seyahat etmesinin bile yasaklandığı, bu genelgeyle emir verildiği ifade edildi.

Yani bu üç örnek verdim, bununla ilgili onlarca gazetenin sayfalarında birçok örneği görebiliriz. Burada samimiyetle araştırma ve sorgulamamız gereken, Türkiye'de bir samimiyetle, gerçekten insan haklarına saygılı bir demokrasiyi ülkemize getirtmek inancı, kanaati, kararlılığı hepimizde var mı yok mu, bunu ortaya koymamız lazım.

Biz inanıyoruz ki Türkiye'de artık yaşanan tüm acı deneylerden sonra, işte darbeleri araştırma komisyonları kuruyoruz, işte insan hakları komisyonları kuruyoruz ama işin öznesinde biraz asıl amaçtan uzaklaşıldığı, asıl amacın gerçekleşemediği gibi bir durum da var ortada. Bunu biz söylemiyoruz, sadece uluslararası örgütler de tespit ediyor. Nitekim yine örnek olsun diye söylüyorum, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Rusya'nın önünde en fazla tazminat ödeyen ülke Türkiye. Yani ödenen tazminatların yüzde 40'ını Türkiye ödüyor. Şimdi, bu da bizim tespit ettiğimiz bir gerçek. O zaman Türkiye'nin insan hakları karnesinin, Türkiye'nin demokrasi karnesinin tarif edildiği gibi ileri olmadığı, tam aksine, hem uluslararası kuruluşların tespiti hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin somut tespiti karşısında atılacak adımların sorunu çözücü nitelikte olması gerektiğini kabul etmemiz gerekiyor.

Az önceki değerli konuşmacı arkadaşım ifade etti, Türkiye'de maalesef devletin kurduğu denetim mekanizmasına karşı bir kuşku var, bir güvensizlik var, bu ortada. İşte hepiniz, ben avukatlıktan geliyorum ama buradaki arkadaşlarımızın birçoğu mülkiyeden geliyor, İçişleri Bakanlığından geliyor. Şu anda ilçe insan hakları komisyonu kurulu diye bir kurulumuz var. Ben buraya gelmeden önce Balıkesir İl Genel Meclisi Grup Başkan Vekili olarak görev yaptım Cumhuriyet Halk Partisi adına. Bu ilçe insan hakları kurullarının ilçelerimizde hiç toplanmadığını, şekli olarak kurulduğunu ama bu konuyla ilgili hiçbir çalışma yapmadığını ne yazık ki ben tespit ettim. Bizim partimiz adına görev yapan arkadaşla sorduğumda, kaymakam beyin hiç toplantıya çağırmadığını dolayısıyla hiçbir denetim de yapmadıklarını... Hatta, Bandırma Cezaevinden bana birçok şikâyet mektuplar gelmişti, "Yahu, arkadaşım, siz gidip bunları tespit etmiyor musunuz, araştırıyor musunuz?" dediğimde kaymakamın toplantıya çağırmadığını ifade etti. Maalesef yani bizde kurullar,

evet, ilçe insan hakları kurulunun kurulması son derece doğru olmuştur, bu yöndeki çabalar Türkiye’de son derece olmuştur. “Karakolda ayna var”, karakollara girerken avukatların bile ayaklarının titrediği bir ülkede artık yurttaşların korkusuzca karakollara, jandarma karakollarına, ilçe karakollarına gitmesinin sağlanması Türkiye’nin bir insanlık onurudur, öyle olmalıdır. Çünkü, herkesin öyle ya da böyle yarın mutlaka karakollara, yargı, mahkemelere yolu düşecektir. Hani bir söz vardır, Allah hastaneleri ve doktorları eksik etmesin ama yolunu da düşürmesin. Ama bunlar hayatın gerçekleri, realiteleri, yarın kimin nereye gideceği, nerede, hangi yerde hesap vereceği belli olmaz. Yani mahkemeler bu ülkenin uyumsuzluklarının hesap verilmesi gereken yerlerdir, yeter ki orada adalet olsun, orada adalete güven olsun, bunu sağlamamız lazım.

Şimdi, bakın burada ilke olarak bir bağımsızlıktan söz ediliyor, bu kurulun çalışmasında bağımsız olması 3’üncü maddede çok önemseniyor. 1’inci maddede de saydamlık ve güvenilirlik ilkelerine atıf yapılıyor. Bunlar çok güzel ve doğru şeyler. Gerçekten de, eğer, biz, şu anda Türkiye’de, işte İlhan Selçuk vakasında görevini aşarak kullanan, idari takdir yetkisini biraz aşırı kullanan bu arkadaşlarla ilgili yapılan şikâyetlerin... Kamuoyuna şunu söyleyebilecek miyiz: “Oradaki o idari kolluk görevini, İlhan Selçuk’un gözaltına alınmasındaki eylemi yapan idari personel takdir yetkisini aşırı kullanmıştır. Bununla ilgili şikâyetle de şikâyet kurulu böyle bir denetim yapmıştır, sonucu da budur.” diye bağımsız bir, güvenilir, saydam bir rapor verebilecek miyiz bu yapıyla? Ben verebileceğimiz kanaatinde değilim, onu söyleyeyim. Yani işte, sabah Kesimoğlu arkadaşımızla bir önerge hazırladık. Bakın, orada, 3’üncü maddede, komisyonun kurulmasında bir, müsteşar; iki, İnsan Hakları Kurulu Başkanı, başbakanlık; üç, Kurul Başkanı; dört, Birinci Hukuk Müşaviri; Cezaevleri Genel Müdürü beş, üniversitelerden seçilecek 3 aday üzerinden 1 aday seçilecek, bakanın teklifiyle Bakanlar Kurulunca seçilecek 1 aday; 1 de avukatların arasından Adalet Bakanlığının teklif ettiği 3 aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek.

Şimdi, kurul 7 üyeden oluşuyor. Bu kurulun 7 üyesinin 5’i zaten bakanlık bürokratlarından oluşuyor. 2 üye bağımsız diye niteleyeceğimiz, tarafsız kişilerden gelecek, öyle öngörülüyor. Bunun da bakıyorsunuz, görevli öğretim üyeleri arasından bakanın teklif edeceği 3 aday ve yine avukatlar arasından Adalet Bakanlığının teklif edeceği 3 aday arasından yine... Yani böyle bir kurulun işlevinin amaca hasıl yani bağımsız, saydam, güvenilir, işte kamuoyunda Türkiye’nin demokratik yapısına, insan hak ve özgürlükleri ihlallerinin önlenmesine yönelik bir sonucu sağlamasını ben pek mümkün görmüyorum. Bu kurulun bu unsurlarıyla yani bağımsız, saydam, güvenilir, kamuoyunda tarafsız tarafsız insan hakları örgütlerinin, baroların, işte diğer Avrupa’daki Uluslararası Af Örgütünün beklediği bir denetimi sağlayacağı konusunda ben bu yapıyla şeklî bir düzenleme olacağını düşünüyorum. En azından şu fıkra belki amaca hasıl olabilirdi. Barolar bizim tüketici hakem heyetlerine temsilci gönderdi. Yani biz Balıkesir Barosu olarak ya da Ankara Barosu olarak, baro

kendi içerisinde bir avukat arkadaşını seçer ve oraya gönderir. O arkadaşlarımız da tüketici hakem heyetleri adına, barolar adına görev yaparlar.

Yine, insan hakları kuruluna göndeririz, barolar kendisi aralarından bir avukat arkadaşı seçer gönderir. Dolayısıyla en azından tasarının tümüne karşı çıkmamız söz konusu değil, amaçlar bakımından karşı çıkmak mümkün değil buna yani bu bir ihtiyaç. Gerçekten de Türkiye’de işte insanların kolluk kuvvetlerine ilişkin yapılan şikâyetlerin bağımsız, tarafsız, saydam bir yapı tarafından denetlendiği ve sağlıklı bir raporla bunların takip edildiğine ilişkin bir güven tesis edilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum ama bu şekliyle 3’üncü maddedeki komisyonun kuruluşundaki bu yapıyla bu gerçeğin bu amaçları gerçekleştireceği konusunda benim bir inancım söz konusu olamaz. O nedenle, bizim önerdiğimiz gibi, işte az önce Celal arkadaşım da çok güzel ifade etti, sanırım grup sözcüsü arkadaşımız da ifade edecek, bu komisyonun oluşturulmasında barolardan gelen, öğretim üyeliğinden gelen üyelerin gerçekten Bakanlar Kurulunun takdiriyle değil de örgütlerin seçeceği, göndereceği insanlarla temsil edilmesi biraz bu kurulun bağımsız olma niteliğini güçlendirir, amaca uygun olur diye düşünüyorum.

Maddeler üzerinde geldiğinde görüşlerimizi ifade edeceğimizi söylüyorum, hepiniz tekrar sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Havutça, teşekkür ederiz.

Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun sayın üyeleri, değerli kamu görevlisi bürokrat arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Benden evvel tüm arkadaşlarım görüşlerini ifade ettiler, zaman da geçti, ben mümkün olduğunca tekrardan kaçınacağım ve bir iki hususta görüşlerimi dikkatinize sunacağım.

Biraz evvel Sayın Havutça’nın da ifade ettiği gibi, bu tasarının 3’üncü maddesinde komisyonun kendi görev alanında bağımsız görev yapacağı ifade edilmiş.

Şimdi, hepimiz biliyoruz ki bu komisyonun bağımsız olması mümkün değil. Bu, bakanlığa bağlı bir idari komisyondur. Yine tasarıdan anlıyoruz ki bu, sürekli kurul olacak İçişleri Bakanlığında. İçişleri Bakanlığında başka sürekli kurullar da var. Örneğin, Müdürler Encümeni diye bir kurumumuz vardı, zannediyorum daha vardır herhâlde. Şimdi, Sayın Başkanımız da Müdürler Encümeninin nasıl çalıştığını bilir. Müdürler Encümeninin pek çok üyesinin bu alınan karardan haberi yoktur. Bizim bu kurulların bir bölümü böyle çalışır. O nedenle bu komisyonun tarafsız ve bağımsız bir şekilde görev yapması mümkün değil. Sebebini, biraz önce diğer hususları da Sayın Havutça dile getirdi, tekrardan mümkün olduğunca kaçınacağım. Hiç olmazsa Türkiye Barolar Birliğinin kendi üyeleri arasından bir temsilci seçebilme imkânını onlara vermek lazımdı. Yani, şimdi, Türkiye Barolar Birliği bir avukatı

seçemeyecek de Adalet Bakanlığının seçtiği avukat mı kurulda görev yapacak? Böyle bir bağımsız kurul olabilir mi?

Şimdi, değerli arkadaşlarım, örnekler üzerinden gideceğim. Bu kurulun bağımsız ve tarafsız olamayacağını dikkatinize sunacağım: Şimdi, İçişleri Bakanlığının çalışma usulünü hepimiz biliyoruz. “Hepimiz” derken o Bakanlıkta bulunan arkadaşlarımız bilir. Şimdi, eskiden biliyorsunuz uyarma ve kınama cezaları yargı denetiminin dışındaydı ve şöyleydi: Disiplin amiri ceza verdiği vakit merkez disiplin kurulunda görüşülüyordu, merkez disiplin kurulu karar veriyordu. Gerçi şimdi o değişti. Aslında Anayasa’nın 90’ıncı maddesindeki değişiklikten sonra değişmesi lazımdı ama maalesef, yargı mercilerimiz bu konuda biraz tutucu davrandılar ve uluslararası anlaşmaların gereğini yerine getirmekten kaçındılar.

Şimdi, diyelim ki sayın bakanın verdiği, disiplin cezası olarak verdiği hiçbir karar Müdürler Encümeninde aksi şekilde değerlendirilmemiştir. Bunu kurul üyesi olan bir arkadaşım da, bir olay nedeniyle ifade etti, dedi ki: “Biz araştırdık, acaba sayın bakanın verdiği cezaya karşı Müdürler Encümenince aksine bir karar alınmış mı alınmamış mı? Ama İçişleri Bakanlığı tarihinde göremedik.”

Şimdi, bizim idaremizin işleyiş tarzı budur. Belli ki bu, Avrupa Birliğine girişin veya Avrupa Birliğinden istenen bir lazımenin yerine getirilmesiyle ilgili bir husustur. Bana göre aslında AKP’nin Avrupa Birliğine girme gibi bir derdi yoktur. Bunu biliyoruz, bunu son üç dört yıldır biliyoruz. Avrupa Birliği zaten unutuldu. Avrupa Birliğini AKP unutturdu. O nedenle bunun bu şekilde getirilmiş olması Avrupa Birliği için de herhangi bir değer ifade etmeyecektir.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, şöyle: Siz kolluk güçlerinin tarafsız görev yapmasını istiyorsanız aslında Amerika’nın yeniden keşfine gerek yok. Bakın, kaymakamlık sınavını doğru dürüst yapın, mülkiye müfettişini alırken doğru dürüst mülkiye müfettişi alın, görev verirken mülkiye müfettişlerine müdahale etmeyin mülkiye müfettişleri iyisini yapar. Ben bundan kesinlikle eminim. Müfettişlik bu kurulda ismi geçen tüm görevlilerden daha bağımsızdır. Müfettiş daha bağımsızdır, görevinde bağımsızdır ama bu sayılan makam sahiplerinin hiçbirisi bağımsız değildir. O nedenle tekrar ediyorum, kaymakamlık sınavları tarafsız yapılsın, mülkiye müfettişliği sınavı tarafsız yapılsın. Mülkiye müfettişi alınırken sadece hizmetin gerekleri göz önünde bulundurulsun, görev verilirken de talimat verilmesin, o görev iyi şekilde yerine getirilir. Yani bu kadar düzenlemeye aslında gerek yoktu.

Sözlerimin başında da söyledim, tekrarlara girmekten sakınacağım, şimdi, Sayın Küçükaydın dostuma bir iki hususta cevap vermek istiyorum: Şimdi, ben gerçi konuşmaya yetişemedim, “sektörel tutuklamadan” ne kastedildi onu bilmiyorum da...

MEHMET ERSOY (Sinop) – KCK kastedildi.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – KCK...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, Sayın Küçükaydın şöyle dedi: “Her kesimden tutuklanan kişiler var.” Doğru, her kesimden tutuklanan kişiler var ama hepsinin bir ortak paydası var, Hükûmete muhalif olmak. Şimdi, Hükûmete muhalif olduktan sonra kim olursa olsun tutuklanıyor arkadaşlar, bunu kabul etmemiz lazım. Bakın, parasız eğitimi savunan öğrenci tutuklanıyor. Biz de parti olarak parasız eğitimi savunuyoruz, tüm meydanlarda bağırıyoruz kimse bizi tutuklamıyor. Peki, öğrenciyi niye tutukluyoruz?

MEHMET ERSOY (Sinop) – Demokrasiye bak, demek ki tutuklanmıyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Demokrasi öyle, sizin demokrasiniz öyle, milletvekiline bir şey denilmez ama öğrenci tutuklanır. Niye öğrenci tutuklanıyor? Parasız eğitimi istemek ne zamandan beri suç oldu? Pankart açmak ne zamandan beri suç oldu? Ortaklığı kırıp dökmeden, kimseye hakaret etmeden pankart açmanın ne zararı var? Aylarca içeride kalıyor o çocuklar.

Şimdi, geçen, bir iki gün evvel gazetede vardı, belki okuyan arkadaşlarım da olmuştur. Rize’de bir üniversite öğrencisi caddedeki direklere pankart astı diye okul tarafından yani fakülte tarafından disiplin soruşturmasına tabi tutuluyor. Yani öğrenci böyle bir duruma muhatap olabilir mi? Siz pek çoğunuz öğrenciyken belki aynı işleri yaptınız, pek çoğunuz yaptınız. Şimdi, bu iklimin süratle bertaraf edilmesi lazım.

Şimdi, belediye başkanlarından örnek verdi. Bizim İzmir Belediye Başkanına üç yüz kırk yedi yıl hapis isteniyor yani üç yüz kırk yedi yıla yargılanıyor değerli arkadaşlarım. Bir gün sormuştum, o gün sorduğum gün, 60 bilirkişi, 12 Sayıştay denetçisi, 2 mülkiye müfettişi, bilmem ne kadar vergi denetmeni İzmir Belediyesinde o anda görev yapıyordu. Siz belediyenin o şekilde çalışmasını düşünün ama Kocaeli’nin bir ilçesi var, burada Sayın Başkanımız da burada, bilirler, ismini söylememe gerek yok. Kocaeli’nin bir ilçesi var, belediye başkanı ses kaydıyla suç işlediğini ortaya koyuyor ama o belediye başkanı hâlâ görevde, kimse bir şey yapmıyor.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – O AKP’lidir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bu kadar ayırım olunca insanların vicdanı sızlıyor, olmaz öyle şey değerli arkadaşlarım.

Geçen, yine, çok yakın bir zamanda, Adana’da bir öğretim üyesi Hükûmetin sağlık politikasını eleştiriyor, üniversite yönetimi savunmasını istiyor. Biz böyle bir ülkede yaşıyoruz, böyle bir şey olabilir mi? Üniversite öğretim üyesi görüşünü, sağlık politikasında veya başka bir konuda görüşünü serbestçe ifade edemeyecekse o zaman o üniversitelerde bilim nasıl yapılacak? O üniversitede öğretim üyeleri bilimsel özerkliğin gereğini nasıl yerine getirecekler?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Orada biat kültürünü öğretecek, başka bir şey yapmayacak.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, çantasında üç yumurta çıkan öğrenci, okula girişte yapılan aramada üç yumurta çıkan öğrenci uzun ceza istemleriyle yargılanıyor.

Telefonuna sehven yükleme yapıldı diye bir teğmen iki sene içeride kaldı. Peki, bunun hesabını verirken vicdanımız sızlamayacak mı? O gencecik insanların bu yaşta bu işlemlere maruz kalması hiç kimsenin vicdanını sızlatmıyor mu? Hiç kimse bu konuda görüş ifade etmeyecek mi?

Hükûmet icraatını eleştiren milletvekili hakkında fezleke düzenleniyor arkadaşlar. Bunu hepimiz biliyoruz. Bizim Grup Başkan Vekili zannediyorum Pamukova ilçesinde galiba, Hükûmet icraatlarını eleştiriyor, diyor ki: “İşte, bu Hükûmet şöyle yanlış yapıyor, böyle yanlış yapıyor, biz bu Hükûmeti devirmek istiyoruz. Bunlar iktidardan gidecek, biz geleceğiz.” Hakkında fezleke düzenleniyor.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – Polis de raporlarına aynen yazmış.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Biz şimdi Hükûmet icraatlarını eleştirmeyeceksek, “Hükûmet gitsin biz geleceğiz.” demeyeceksek, Hükûmetin icraatlarını göz önüne sermeyeceksek biz niye politika yapıyoruz? Biz niye politika yapıyoruz o zaman?

ALİ TURAN (Sivas) – Ama demokratik bir şekilde gelin, bir şey demiyoruz yani. Ama kolluk gücüyle gelmek istiyorsanız ona kimse müsaade etmez.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurun da...

ALİ TURAN (Sivas) – Halk istemiyorsa biz ne yapalım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurun...

ALİ TURAN (Sivas) – Gidin halka, istiyorlarsa gelin.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Dur kardeşim, şu şeyimi bitireyim ondan sonra.

Zamanı geldiği zaman halka gideriz. Zamanı geldiği vakit halka gideriz. Siz “Demokrasiyi yerle bir edeceğiz.” diye mi oy aldınız?

ALİ TURAN (Sivas) – Hayır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O zaman sus. O zaman sus, şu sözlerimi bitireyim.

Şimdi, bakın, siz...

ALİ TURAN (Sivas) – Söylerken itham ediyorsunuz.

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – İtham yok.

ALİ TURAN (Sivas) - Diyorsunuz ki “Halka gidin, sizden...”

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Beyefendi, itham diye bir şey yok, herhâlde siz başka yerlerde geziyorsunuz. Bak, “Fezleke hazırlandı bu konuda” diyoruz. “Fezleke hazırlandı” demek itham mı?

NAMIK HAVUTÇA (Balıkesir) – O günkü şeyi anlatıyor itham yok, polis aynen böyle yapmış, onu anlatıyor.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz oy alırken... Sayın Başkan lütfen müdahale etmesinler. Siz oy alırken “Biz demokrasiyi yerle bir edeceğiz.” diye mi oy istediniz? O şekilde gidin oy isteyin, öyle yapın.

ALİ TURAN (Sivas) – Bakın, bana “Müdahale etmeyin” diyorsunuz ama bana soru soruyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sana sormuyorum, hiç kimseye sormuyorum, ortaya konuşuyorum. Siz kendi üzerinize alınmayın, hiç boşuna şey etmeyin.

ALİ TURAN (Sivas) – Ama bana soruyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne biliyorsunuz sana sorduğumu? Sizin isminizi zikrettim mi? Sizin isminizi zikrettim mi? Siz niye bunlardan rahatsız oluyorsunuz?

ALİ TURAN (Sivas) – Rahatsız olmuyorum...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, neden rahatsızlığınızı ifade ediyorsunuz rahatsız olmuyorsanız?

ALİ TURAN (Sivas) – Rahatsız olmuyorum...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya?

ALİ TURAN (Sivas) – Ama siz diyorsunuz ki: “Orada fezleke düzenlendi.”

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Düzenlendi. “Düzenlenmedi” mi diyelim?

ALİ TURAN (Sivas) – Ama bana da soruyorsunuz siz halka “Demokrasiyi yerle bir etmek için” mi gittiniz? Ben diyorum: “Hayır, hizmet etmek için gittik.”

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sizin söylediğinizden sonra söyledim.

BAŞKAN – Evet, devam edin.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Evet, değerli arkadaşlarım, bizim Grup Başkan Vekili hakkında Hükûmet icraatlarını eleştirdi diye fezleke düzenlendi, bunu tekrar ediyorum. Rahatsız oluyorsanız bir daha rahatsız olun, ben bunu tekrar ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, Türkiye böyle bir durumda, hiç kimse bunu görmezlikten gelemez. Bunun saklanacak, bunun gizlenecek hiçbir tarafı yok. Biz önergeler verdik, bu önergelerle bu tasarının daha da iyi bir hâle getirilmesini istiyoruz. İnşallah önergelerimiz nazarıtibara alınır.

Bir de Sayın Başkan, benim de imzayı taşıyan ve Komisyonumuzun gündeminde bulunan İç Güvenlik Hizmetleri Kanun Teklifi’imiz var bizim. Bakın, biz bu teklifimizle Türkiye Büyük Millet Meclisinde iç güvenlik hizmetleri komisyonunun kurulmasını öneriyoruz aynen İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu gibi bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu konuyla ilgili bir komisyon kurulmasını istiyoruz. Bu komisyonun kuruluşunu... Zaten Türkiye Büyük Millet Meclisindeki komisyonların kuruluşuna benzer bir kuruluştur. Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek iç güvenlik hizmetleri komisyonunda iç güvenlikle ilgili tüm birimlerin, iç

güvenlik güçlerinin eylem ve işlemlerini denetleyebilecektir. Siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki üye sayılarına göre temsil edilecektir ve bu şekilde görev ifa edeceklerdir. Komisyonun pek çok görevi vardır, teklifimizde bu görevler sıralanmıştır. Bunların önemli bölümü zaten bu Komisyonun hizmet alanına verilmiştir. Yetkileri de şunlar olacaktır: Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığının iç güvenlik hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerini denetleyecektir. Bu amaçla o kuruluşlardan bilgi isteyebilecektir. Bakanlıklar, üniversiteler, mahallî idareler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve diğer genel ve özel bütçeli idarelerden bilgi isteyebilecektir, onlarla ilgili işlem yapabilecektir. Özel kanunla veya özel kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuş banka ve kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlardan bilgi isteyebilecek, buralarda inceleme yapabilecek, ilgilileri çağırıp görüşlerine başvuracaktır vesaire gidiyor.

Şimdi, Sayın Başkan, bizim bu teklifimiz Komisyonun gündeminde var ancak siz de biliyorsunuz ki Komisyonda AKP'nin istemediği hiçbir tasarı veya teklif görüşülüyor. Bunu Komisyon üyeleri de biliyorlar, misafirlerimizin de bilmesinde fayda var. Biz teklifi veriyoruz, teklifler aylarca, yıllarca Komisyon raflarında bekliyor. Oysa bu yasa çıkarılacağına bu bizim teklifimiz görüşülseydi, bununla ilgili Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde bu komisyon kurulabilseydi buna gerek kalmayacaktı diye düşünüyorum.

Zamanımız da geçti, hepinize tekrar saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Serindağ, teşekkür ediyorum.

Sayın Kesimoğlu, herhâlde ikinci söz talebiniz olmuş. Kısaca lütfen...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum. İkinci kez söz aldığım için hoşgörünüze sığınıyorum, sizlere de teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, partimize mensup milletvekili arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, aslında, tasarı duyulan ihtiyacı gidermeye yönelik hazırlanmış bir tasarı düşüncesi hâkim bize, böyle bir komisyona ihtiyaç olabilir ancak bu amaca bu komisyon hizmet edemez. Yani bu tasarıyla bu amaca ulaşamaz çünkü bu tasarı yasak savma anlayışını içerisinde barındıran bir tasarı. Bu tasarı cezalandırma anlayışını içinde barındıran bir tasarı. Bu tasarı aklama zihniyetini içinde barındıran bir tasarı. Bu hâliyle kesinlikle ihtiyacı gidermekten uzaktır.

Ayrıca, bu tasarı bu hâliyle Avrupa Birliği uyumu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne uyumu gerçekleştirmekten de son derece uzaktır. Bu tasarının yasalaşması sonucunda ortaya çıkacak olan komisyonun oluşması sadece İçişleri Bakanlığının reklam ve halkla ilişkiler birimi hâline getirir bu komisyonu. Neden? Şimdi, bakıyoruz tasarıya: “Komisyonun görevleri: Rapor verme,

değerlendirme yapma, Bakanlığa önerme, kamuoyuna duyurma, anket yapma.” Sadece kamuoyu yaratma birimi gibi bir algı ortaya çıkıyor. Yani görev var, yetki yok, hiçbir yaptırım gücü yok. Hâl böyle olunca, biraz önce Sayın Ersoy zannediyorum ifade etmişti yani ben öyle bir algıya kapıldım ki bu komisyon çok önemli bir komisyon değil. Zaten kolluk gücünü denetleyen başka mekanizmalar var, idari bir biçimde bunu denetleyecek başka mekanizmalar var, bu komisyon o kadar çok önemli bir komisyon değilmiş gibi bir algı ortaya çıkıyor ya da ben öyle bir algıya kapıldım bunlara bakarak. Ama gerçekte öyle değil. Mesela, bakın, “Geçici ve Son Hükümler” bölümünde “Değiştirilen Hükümler. Madde 9: Ceza kovuşturması altında bulunanların rütbe terfisi ertelenir.” Bence çok önemli bir fıkra.

Şimdi, böylelikle Türkiye’deki hukuk sistemini biliyoruz, ilk derece mahkemesi var, temyiz aşaması var, karar düzeltme var, haydi oradan tekrar ilk derece mahkemesi, yeniden Yargıtay, yeniden karar düzeltme... Türkiye’deki işleyen hukuk sisteminin ne kadar sıkıntılı olduğunu, uzun bir süreç içerdiğini biliyoruz, siyasallaşan bir yargı olduğunu biliyoruz. Bu süreçte, bu anlayışta baktığımız takdirde de böyle bir yargıya başvurunun süresinin sekiz yıla, on yıla sirayet edebileceğini dolayısıyla yargıya başvuran, o kolluk gücünün sadece emeklilik aşamasında bir sonuç elde edebileceğini, görevini yapamayacak bir noktaya gelmesini dolayısıyla cezalandırıcı bir anlayışı doğurabileceği hükmüne buradan varıyorum. Geçmişte de gördük, Sayın MİT Müsteşarıyla ilgili kanun çıkardık. Sevgili AKP’li milletvekili arkadaşlarım, sizleri de uyarmak istiyorum, Sayın Başbakanı da uyarmak istiyorum, umarım, inşallah bu anlayışla emniyeti kurtaracak bir yasal düzenleme içerisine de girmeyiz.

Bir başka nokta, şimdi, burada sivil toplum örgütleriyle iş birliğinden bahsediliyor ama arkadaşlarımız ifade ettiler, ben sözlerimin başlangıcında ifade ettim, bilmiyorum yani yasal genel düzenlemelerdir. Bugün herhâlde Barolar Birliğinin düşünce yapısı sizin çok hoşunuzu gitmiyor, onun için serbest avukatı biz seçelim diyorsunuz ama diğer taraftan sivil toplum örgütleriyle iş birliği yapalım diyorsunuz. Niye seçmesin Barolar Birliği? Niye Üniversitelerarası Kurul seçmesin? Yine zannediyorum Ali Bey bahsetti, bir kadın avukat da olabilir, kadın öğretim üyesi de olabilir, olabilir ama olmayabilir de. Bizim buradaki önergemiz, bu komisyonda bir üyenin olmasını kolaylaştırıcı, hatta zorunlu hâle getirici bir yasal düzenleme meydana getirmek. Bundan da çekinmemek gerektiğini düşünüyorum. Bu açıdan baktığımızda da gerçekten ihtiyaç duyulabilecek bir tasarı ama bu hâliyle bundan son derece uzaktır. Arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, bir alt komisyon kurularak bunun enine boyuna tartışılmasını Komisyonun takdirlerine sunarak teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Kesimoğlu.

Sayın Ersoy, buyurun efendim.

Siz de kısa lütfen.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Sayın Başkanım, çok kısa, sadece arkadaşlarımın belki yanlış bildiği veya eksik bildiği bir iki hususu hatırlatma ihtiyacı hissettim.

Bu tutuklamalarla ilgili Sayın Serindağ Van Belediye Başkanının önce tutuklanan, en son...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Van lafı falan etmedim ben.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Yok yok... Özür diliyorum, başka bir şey söyleyeceğim. En son tutuklanan o olduğu için söylüyorum. Ondan önce tutuklanan ve hâlen tutuklu kalan belediye başkanı İğdir Tuzluca AK PARTİ'li belediye başkanı, hâlen tutuklu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Olabilir...

MEHMET ERSOY (Sinop) – Adalet çalışıyor yani sadece sistemli bir şekilde bize muhalif olanlara değil...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Ama adalet Kayseri'ye bir türlü ulaşamadı.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Ama lütfen bitireyim...

Sonuç itibarıyla sadece bizim muhalif olanlara değil, bizim partimizin mensubu belediye başkanlarından da tutuklananlar olduğunu göstermek için son bir örnek olarak verdim.

Değerli arkadaşlar, özellikle buradaki misafir arkadaşlarımıza bir bilgilendirmede bulunmak istiyorum: Adli mercilerin yaptığı, kolluk kuvvetlerinin yaptığı her işlem doğrudur demiyoruz. Bunun özellikle adli mercilerce yapılan her işlemin faturasının da kamu vicdanında yanlış görüldüğü zamanlar da iktidarımıza çıkarılmasını da doğru bulmuyoruz.

Sayın Muharrem İnce ile ilgili olarak düzenlenen fezleke esas itibarıyla Hükûmetimizi eleştirdiği için düzenlenmemiştir. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na aykırı olarak yolu trafiğe kapatıp orada konuşma yaptığı için düzenlenmiştir. Ancak oradaki polis memuru tutanağını tutarken Sayın Muharrem İnce yolu kapattıktan sonra da neler konuştuysa, olduğu gibi hepsini tutanağa geçmiştir...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Hükûmeti eleştirdi diye yazmış.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Affedersiniz... İşte, polis memuru böyle yazmış, savcı da bunu fezlekesini düzenlerken koymuş.

Niye Hükûmeti eleştirdin diye ona hiç kimsenin bir soru sorduğu yoktur. Yolu niye kapattın, trafiği niye engelledin? Ana yolu kapatmış, konuşmasını orada yapmıştır. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na aykırı davrandığı için fezleke düzenlenmiştir, bu bir.

İkincisi, Meclise geldi de iktidar hemen koşarak onu aşağıya indirdi, Muharrem İnce haydi idamla yargılansın falan dememiştir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Keşke indirseydiniz!

MEHMET ERSOY (Sinop) – Bir polis memuru işgüzarlık yaptı diye iktidarımızın bu kadar ağır eleştiriyi hak etmediğimizi düşünüyorum.

Yine, aynı şekilde, Adana’da bir hoca iktidarın sağlık politikasını eleştirmiş, rektör de soru sormuş. “İyi mi yapmış” dedik biz, bir?

İkincisi, hangi cezayı vermiş? Verdiği hangi cezayı Adalet ve Kalkınma Partisi alkışlamış? Sonuna kadar demokrasi, sonuna kadar özgürlük diyor, bu alanda yapılacak her türlü çalışmayı destekliyoruz ama yanlışların hiçbirini de tasvip etmiyoruz. 75 milyonluk bir ülkede, bu kadar çok kamu kurumu, kuruluşu olan bir ülkede yapılan her yanlış da iktidarın bilinçli çalışması olarak sunmaktan vazgeçin. Bütün samimiyetimle söylüyorum, böyle istisnai olayları duyduğumuz zaman en az biz de sizin kadar üzülmüyoruz, en az biz de sizin kadar gereksiz olduğuna inanıyoruz diyorum ve kanunun maddeleri hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) – Sayın Valim, Sayın Başbakanın “Benim kaymakamım, benim valim, benim polisim” derken sahipleniyor, orada da bir arızı durum çıkarsa siz reddediyorsunuz. Bu çelişkiyi nasıl yorumluyorsunuz?

MEHMET ERSOY (Sinop) – Hemen...

BAŞKAN – Bunları biraz sonra yapalım.

Şimdi, iki sivil toplum örgütü temsilcisi arkadaşımız var, meslek teşekkülü olarak.

Türkiye Barolar Birliği temsilcisine, Sayın Seray Şenfer’e ve İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Sayın Öztürk Türkdoğan’a söz vereceğim.

Sayın Seray Şenfer, buyurun efendim.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle şu eleştirimi iletmek zorundayım kayıtlara girmesi adına: Komisyon toplantı tebliğini dün akşam aldık kurumumuzda, görevlendirmeyi de sabah yaptık dolayısıyla inceleyemedik, yazılı olarak görüşlerimizi en kısa zamanda dile getireceğiz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Komisyon üyelerine de maalesef öyle oluyor!

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. SERAY ŞENFER – Onun dışında, sayın vekillerin dile getirdiği, bizim için çok önemli olan husus, komisyonun yapısına ilişkin tasarının 3’üncü maddesi. Sayın vekillerin dile getirdiği itirazlara biz de tamamen katılıyoruz.

Şimdilik çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şenfer.

Görüşlerinizi de, yarın öğlene kadar getirin ki raporu da...

Evet, kısaca alacağız şeyinizi.

Sayın Öztürk Türkdogan Beyefendi, lütfen sizler de.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI ÖZTÜRK TÜRKDOĞAN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, salonda bulunan sayın katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmasıyla ilgili kanun tasarısını değerlendirirken diğer bazı kanun tasarılarıyla birlikte değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Demokratik açılım sürecinde Hükûmetin gündeme getirdiği birkaç tasarı daha var. Bunlardan bir tanesi Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanun Tasarısı ki bu...

BAŞKAN – Komisyondan geçti zaten, geliyor.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI ÖZTÜRK TÜRKDOĞAN – Komisyondan geçti, Genel Kurulda görüşülecek. Ona dair de bizim çeşitli önerilerimiz vardı, itirazlarımız vardı ama ondan bahsetmek gerekiyor.

Yine İşkenceye Karşı Sözleşme uyarınca kabul edilen seçmeli protokol uyarınca bir ulusal önleme mekanizması kurulması gerekiyor. Sanıyorum o, ulusal İnsan Hakları Kurumuna bir görev olarak verilmiş.

Bunun dışında, ayrımcılıkla mücadele ve eşitlik kuruluyla ilgili bir taslak hazırlanmıştı. Bu Başbakanlıkta bekliyor, hâlâ Parlamenta gelmemesini eleştiriyoruz çünkü bunların birlikte değerlendirilmesi gerekiyor ki görev ve yetkiler, sorumluluklar, birbirleriyle olan ilişkilerin paralel olarak değerlendirilmesi gerekiyor.

Bir başka konu, polis ve jandarma denetim mekanizmasıydı.

Diğer konu zaten kamu denetçiliği. O da sanırım yakında Genel Kurulda görüşülecek.

Eylül ayında uygulamaya girecek olan Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru.

Şimdi, bütün bunlar birlikte değerlendirildiği zaman evet bir şeyler oluyor, biz bunu, fikir olarak destekliyoruz bu süreci fakat sivil toplumun daha fazla görüş ve önerilerinin alınması gerektiğini belirtmek istiyoruz. Şu nedenden ötürü: Bu kurumlar hakikaten bağımsız kurumlar olarak kurulmalı ve işlevini ona göre yerine getirebilmeli. Eğer bunlar bağımsız kurumlar olarak işlevini yerine getiremezse gelecekte kötü örnek olarak gösterilecektir ve bu sefer işin içinden hiç çıkamayacağız, böyle kaygılarımız var. Bu nedenle hepimizin yararına, hepimizin faydasına olacak şekilde bağımsızlık konusu çok önemli çünkü biz insan hakları savunucuları birçok ihlalin, daha doğrusu ihlallerin büyük bir kısmının devlet kaynaklı olduğunu düşünüyoruz. Yani devlet uygulamalarından kaynaklı olarak ihlaller meydana geliyor dolayısıyla devlet de bu ihlallerin giderilmesinde çeşitli idari makamlar oluşturacaksa bunların bağımsız olması gerekir ki bu denge kurulabilsin. Eğer bağımsız mekanizmalar kurulamazsa aksi takdirde devlet kaynaklı ihlallerin giderilmesinde sorunlar yaşanacaktır.

Bakın, birkaç örnek vereceğim: İnsan Hakları Derneğinin raporlarından örnek vermeyeceğim, doğrudan doğruya Adalet Bakanlığının resmî istatistiklerinden örnek vereceğim. Adalet Bakanlığının adli istatistiğine göre 2009 yılında işkence ve eziyet suçundan 707 dava açılmış. Şimdi, bu davalarda 1.104 kişi mağdur yani 1.104 kişinin resmen işkence ve kötü muameleye uğradığını savcılar kabul etmiş.

2010 yılında dava sayısı 755'e, mağdur sayısı 1.464'e çıkmış.

2011 yılında ise dava sayısı 892'ye, mağdur sayısı 2.641'e çıkmış. Yani işkence ve kötü muamele vakalarında artış var. Burada iyi taraf şu: Savcılarımız üzerine gidiyor, kamu davası açılıyor dolayısıyla burada bir göz yumma söz konusu değil fakat kötü tarafı, buna rağmen nasıl oluyor da bu kadar işkence ve kötü muamele vakalarında artış oluyor? İşte, biz burada bir cezasızlık kültürü olduğunu söylüyoruz.

Bunu biraz açayım, şöyle ki: Askerî darbe sonrası bu bir devlet politikasıydı, cezasızlık bir politika olarak uygulandı. Ta ki Avrupa Birliği uyum süreciyle birlikte bu politika terk edildi ama su sefer aradan geçen onlarca yıldan sonra bu bir kültür halini aldı ve şimdi bütün kamu makamları bu kültürle baş etmek için uğraşıyor ama maalesef baş edemiyoruz.

Bunun bir başka kötü örneği de şu: Bizim mukavemet suçu dediğimiz kamu görevlisine mukavemet suçundan dolayı yargılanan vatandaş sayısında inanılmaz artış var. Yani 2009 yılında 22.195 vatandaşa dava açılmış, 2010 yılında 25.497 kişiye dava açılmış, 2011 yılında grup olarak istatistik yayınlandığı için 265'inci madde tek başına yayınlanmadı ama oradaki rakamlar giderek yükseldiğini gösteriyor. Yani savcılarımız bir yandan da kolluk güçlerini koruyor, onlara yönelik en küçük itirazı mukavemet suçu olarak değerlendirip hemen kamu davası açıyor, bu da kolluğu cesaretlendiriyor.

Şimdi, buradan cesaret alan kolluğun tabii ki işkence ve kötü muamele uygulamalarına başvurmasının da dolaylı olarak yolu açılıyor. Dolayısıyla Komisyonunuzun özellikle bu iki suç tipiyle ilgili olarak bir analiz yapması gerektiğini düşünüyorum. Yani etkili soruşturma ve kovuşturma yöntemlerine nasıl başvurulacak, uygulamadaki sorunlar nasıl giderilecek, bunun altını özellikle çizmek istiyorum.

Tasarıyla ilgili olarak çok kısaca şunları söyleyebilirim: Şimdi, anladığım kadarıyla, sayın milletvekilleri izah ettiler, bu bir iç denetim mekanizması dolayısıyla Hükûmet burada kararını tamamen "Kamu idaresi içerisinde bir denetim mekanizması kuracağım." şeklinde vermiş ve buna göre düzenleme yapmış fakat bu düzenlemede bu mantıkla bile bazı yetersizlikler var. O da şu: Şimdi, komisyonun yapısı, orada belirtilen bağımsız çalışmaya uygun hâle getirilmeli. Eğer Hükûmet kendi içinde bir denetim öngörüyorsa Başbakanlıkla bunun ilgisinin kurulması gerekiyor. Dolayısıyla yine orada iki tane baro, avukat ve öğretim üyesiyle ilgili tercihte ise mutlaka Barolar Birliği bu seçimi

yapabilmeli. Öğretim üyeleri açısından bizim önerimiz, üniversitelerin insan hakları merkezleri vardır, insan hakları merkezlerindeki öğretim üyelerinden onların seçeceği kişinin olması gerekir çünkü bir ceza hocasını o kurulda yer alırsa bu sefer mahkeme kurmadan mahkeme gibi davranış gelişebilecektir yani bu fiilde suç var mı yok mu tartışması gelişecektir. Ben bunun doğru olmadığı kanaatindeyim çünkü bu tartışmalar ancak mahkemelerde yapılabilir. Dolayısıyla bir cezacı hoca yerine bir insan hakları merkezlerinden doğru öğretim üyesinin olması gerektiğini düşünüyorum.

Komisyon üyelerinin güvenceleri ve komisyon üyelerinin güvenliğinin sağlanması konusunun ben yeterli olmadığını düşünüyorum çünkü bu komisyon üyeleri ciddi dosyalarla karşılaşacaklardır. Onların kişisel olarak güvencelerinin mutlaka yer alması gerekir ve aynı zamanda şahsi olarak da onların güvenliğinin ki özellikle o 2 sivil üyenin güvenliğinin sağlanması unutulmamalıdır. Komisyonun görev ve yetkileri içerisinde ciddi sorunlar var yani yaptırım gücü yok, öneride bulunuyor. İçişleri Bakanlığı bu önerileri uygulayacak mı uygulamayacak mı, bunlar belli değil. Dolayısıyla bu önerilerin öneri olmaktan çıkıp yaptırım gücü olan kararlar hâline gelmesi gerekiyor.

Özel olarak, bizim insan hakları savunucu olarak bir isteğimiz de şu: Türkiye, 2004 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucularının Korunması Bildirgesi'ni kabul etti. O dönem Sayın İçişleri Bakanı bunu bir genelge olarak tüm valiliklere bildirdi fakat ben bugüne kadar bu genelgenin uygulandığına şahsen tanık olmadım. Dolayısıyla 2004 yılında kabul edilen İçişleri Bakanlığının bu 2004/139 sayılı Genelgesi'nde belirtilen İnsan Hakları Savunucuları Rehberi'nin kolluk tarafından uygulanmasına dair bu kanun tasarısında bir hüküm olması gerekiyor. Eğer kolluk güçleri İnsan Hakları Savunucuları Rehberi'ni uygulamayacaklarsa, bu rehberine uygun olarak sivil toplum örgütleriyle iş birliğine ve diyaloga girmeyeceklerse zaten amacımız kötü uygulamaları engellemekse bunu engelleyemeyiz. Dolayısıyla bu vesileyle kolluk gözetim komisyonunun görevleri arasında İnsan Hakları Savunucuları Rehberi'nin yer alması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum.

Komisyonun şimdi sekretaryasının ayrı olması gerekir. Eğer bu komisyonun sekretaryası ayrı olmayacaksa, teftiş kurulunun -tabirimi mazur görün, mülkiye teftiş kurulu diyorsunuz sanırım- sekretaryası bunu yapacaksa bu doğru olmaz. Ayrı bir komisyonun mutlaka ayrı sekretaryasının olması gerekir ve tabii ki komisyona yapılacak başvurularda sivil toplum örgütlerinin başvuru yolunun açılması gerekir.

Şimdi, buradaki başvuru yoluna baktığımız zaman korkarım ki kimse başvuru yapamayacaktır çünkü çok fazla bilgi isteniyor. İşkence ve kötü muamele başta olmak üzere birçok uygulamaya maruz kalan kişi korkacağı için bu komisyona başvuru yapamayacaktır. Bizim gibi sivil örgütlere başvurular yapılıyor. Bizlerin de bize gelen başvuruları doğrudan doğruya komisyona şikâyet

yoluyla iletmemizin yolu açılmalıdır. Dolayısıyla sivil toplum örgütlerinin komisyona başvuru yapabilmesiyle ilgili tasarıda mutlaka bir düzenleme yer alması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Bir de tasarıda teknik olarak sanırım benim dikkatimi çeken bir husus var, 8'inci madde yanılmıyorsa. Şimdi, burada, 8'inci maddenin (b) fıkrasında eziyet suçu unutulmuş. Tek başına işkence değil, aynı zamanda eziyet de bir suçtur ve aynı zamanda ağırlaştırılmış işkence suçu da vardır fakat burada ön inceleme yapılmasından bahsediyor ve/veya disiplin soruşturması deniyor. Zaten bu suçlarda ön inceleme yoktur, cumhuriyet savcıları zaten doğrudan doğruya soruşturma yapmaktadırlar. Dolayısıyla o tabirin yani "ön inceleme" kelimelerinin orada yer almasına gerek yoktur. Bu, uygulamada kafa karışıklığı yaratabilir. Dolayısıyla birçok kişi işte "Bu suçlar nedeniyle ön incelemeye tabi tutulmam gerekir." diyebilir. Bu kafa karışıklığının yaşanmaması açısından buradaki "ön inceleme" deyiminin çıkarılması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum çünkü (ç) fıkrasında ayrıca zaten belirtilmiş, doğrudan doğruya soruşturma yapılacağı belirtilmiş.

Ben, bu önerilerimizle birlikte eğer tasarı gerçekten düzetilecekse o zaman etkili bir gözetim mekanizması kurulacağını düşünüyorum. Bu önerilerle birlikte bunun faydalı olacağını ifade edebilirim. Bu şekliyle ben öngörülen amacın gerçekleşmeyeceğine dair düşüncemi belirtmek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için de hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, izin verirsiniz, çok kısa...

BAŞKAN – Çok kısa lütfen.

Buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şöyle: Şimdi, Sayın Mehmet Ersoy tam benim dediğimi diyor zaten. Ne diyor? "Efendim, polis memuru fezlekeyi düzenlemiş, savcı da onu almış buraya göndermiş." diyor. Bakın, biz yıllardır bunu söylüyoruz işte.

Peki, siz niye orada polis memurunu sorumlu tutuyorsunuz da... Fezleke polis memurunun fezlekesi değil ki savcılık fezlekesi, savcılık fezlekesi. Biz tam bunun için diyoruz. Biz diyoruz ki savcıların görevlerini hakkaniyetle ve ciddiyeyle yerine getirmeleri lazım.

Şimdi, belediyelerle ilgili de bir iki hususu lütfen herkesin dikkatine sunmak istiyorum. Sizin söyledikleriniz, artık mızrak çuvala sığmamış, öyle. Şimdi burada Sayın Teftiş Kurulu Başkanımız var. İçişleri Bakanlığına da sorun. İktidar partisine mensup belediye başkanlarıyla ilgili olarak soruşturma izni talebinde bulunulup da verilmeyenler var mı yok mu? Bunu lütfen sorun, siz oranın mensubusunuz, sorun veya muhalefete mensup olup "Hakkında soruşturma yapılmasına gerek

yoktur.” şeklinde rapor düzenlenenlerden “Resen ön inceleme raporu düzenleyin.” denilen belediye başkanı var mı yok mu? Lütfen onları soruşturun yani onları araştırın.

Şimdi, Sayın Bakana ben yazılı soru önergesi olarak sundum. Sayın Bakan şöyle demiş: “İşte şu kadar belediye hakkında soruşturma yapıldı, şu kadarı iktidara mensuptur, şu kadarı muhalefete mensuptur.” Aslanan o değil ki, aslanan bu kritik son iki soru. Bunu biz de biliyoruz, herkes biliyor, siz de biliyorsunuz. Bunun şeyi yok.

Yani diyorsunuz ki: “Efendim, niye yargıyla ilgili şey bize fatura ediliyor?” İşte yaratılan algının neticesi bu. Şimdi, öyle bir algı yaratıldı ki, bakın ben bunu yargıya yakıştıramıyorum, sözlerimin başında onu söyleyeyim, yargıya yakıştıramıyorum ama “Yargı, AKP’nin arka bahçesi hâline geldi.” diyor. Sizin bu algıyı yıkmanız lazım. Bu algıyı yıkmanız için de yargıyı bağımsız kılmamız lazım, gerçekten yargı bağımsızlığını sağlayacak mekanizmaları oluşturmanız lazım. Bu kadar basit. Mesela bir örnek vereyim, zannediyorum iki yıl oldu, Sayın Bülent Arınç Manisa’daydı, Ankara’da kendisine suikast yapılacağı ihbarıyla gözaltına alınanlar oldu, kozmik odaya girildi. İki senedir, ortada bir iddianame yok, takipsizlik kararı yok, hiçbir şey yok.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Suçlu yok!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – E, yok yani, şimdi, insanlar bunu soruyor.

KPSS’nin soruları çalındı, efendim, bazılarına servis edildiği ifade edildi. Sayın Başbakan da dedi ki: “MİT’e ve emniyete bizzat emir verdim, raporu öncelikle bana getirecekler.” Bir şey çıktı mı? Onu bekliyoruz, çıkmadı.

Bu algıları, Sayın Ersoy, silmek için sizin önemli görevler yapmanız lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, sizin de herhâlde...

Kısa olmasını istirham ediyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu yangından mal kaçırma konusu şimdiye kadar bizim Komisyonumuzda pek olmadı yani bu kanun tasarısında da yangından mal kaçırmayı müsaadenizle bırakalım. Şimdi, daha buradaki eleştirilere Hükûmet yetkilileri cevap vermeden siz “Görüşmeler bitti.” dediniz. Görüşmelere tamam bir ara verelim, artık kaç saat oldu, Hükûmet yetkililerinin cevabından sonra, öğleden sonra maddelerini görüşelim ama milletvekillerinin tek görevleri de komisyon çalışmaları değil, başka görevlerimiz de var. Bu kanunun basılmasını önümüzdeki haftaya erteleyin, muhalefet şerhimizi salı günü getirelim. Şimdi bahar mevsimi dolayısıyla bölgemizde de bir sürü etkinlikler var, hafta sonu mecburuz bölgemize gideceğiz. Zaten dün aldık, apar topar incelemeyle çalıştık, bugün buraya geldik. Bu kadar aceleciliğin yani nasıl olsa salı gününden önce görüşülmesi ihtimali yok bu kanunun Genel

Kurulda. Şimdiye kadar bu Komisyonda biraz daha hoşgörölü, biraz daha birlikte çalışma üslubu sergilemeye çalıştık. Siz de buna lütfen katkıda bulunun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, öğleden sonraya bırakmak meselesinden önce, bir önerge var, onu gündeme almak durumundayım. O bakımdan söylüyorum ancak Hükümet temsilcileri buna bir cevap vermek istiyorlarsa lütfen cevap versinler.

Evet, bu şimdiye kadar dile getirilen konularla ilgili... Ama bizlerin de yoklamaya gitmesi gerekiyor.

Evet, kısa bir sürede tamamlayalım lütfen Sayın Koca.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Sayın Başkanım, şimdi, tabii not almaya çalıştım, çok da değişik konular gündeme geldi. Birisi “Bu Avrupa Birliği istediği için mi biz bu tasarıyı hazırladık?” Hayır, öyle değil, ülkemizin ihtiyacı olduğu için, ülkemiz insanlarının hukuk devletinde yaşamaya hakkı olduğuna ben şahsen inanıyorum ve arkadaşlarım da aynı şekilde, tasarı da bu amaçla hazırlanmıştır. Ben konuşmamda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden bahsettim. Bu mevcut uygulama eleştiri konusu olmuştur. Benim söylediğim bu.

Efendim, Anayasa’mız burada, 90’ıncı maddeye göre “Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir.” Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmesi devletimiz tarafından imzalanmış, daha sonra Meclis tarafından kabul edilmiş ve bugün iç hukuktan sonra Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine konular taşınmaktadır, özellikle insan hakkı ihlalleri. Bu konuda da bu mahkeme tarafından ülkemiz insanlarının açmış olduğu davalar sonucu devletimiz aleyhinde tazminat kararları verilebilmektedir. Şimdi, biz bundan rahatsızız. Nitekim bununla ilgili 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda bu tür tazminat kararlarının buna müsebbibi olan memura rücu edilmesi konusunda 2000’li yıllarda, 2003’lerde, 2004’lerde mevzuat değişikliği yapıldı, daha önceki Ceza Kanunu’nda 243 ve 245’nci maddeden yargılamaların genel hükümlere tabi olması hususunda düzenleme var. 4483’te keza benzer, memur yargılamasıyla ilgili Usul Kanunu’nda düzenleme var yani bunlar bizim şeyimiz.

Adli işlemler, söylediğim gibi, bu kanun kapsamı dışındadır. Sadece idari inceleme, ön inceleme tabiri bugün soruşturmanın bir parçasıdır. Ön inceleme ve disiplin soruşturmaları kanun kapsamındadır. Onu belirtelim.

Efendim, özel güvenlik mensupları genel hükümlere tabi olduğu için alınmamıştır. Diğer gümrüktür, ceza infazdır, tabii takdirdir, bir şey diyemiyorum yani aklamaya yönelik bir komisyon olmadığını düşünüyoruz.

Ben şahsen yıllarca müfettişlik yaptım yani meslektaşlarım da salonda var, beni tanırlar, iki üç tane örnek vereceğim yani bu çarpıcı, Türkiye'nin geldiği noktayı belirtme açısından. Birisi, İzmir'de bir dernek başkanımız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine dava açmış, 5,5 milyar –eski tabirle- rücu davası var. Bunun konusu geldi, o zaman hukuk müşaviriyim, biz “Evet, burada dönemin müsteşarı ve Emniyet Genel Müdürü, emniyetten aşağı kademeye de indirmedik, bunların yanlış, hukuka aykırı bir genelgesi sebebiyle bu yapılmıştır -şeyin ismini vermiyorum- ve rücu edilsin.” dedik, dava açıldı. Ben böyle bir insanım.

İkinci konu, sizin de bileceğiniz, efendim, İstanbul'da Valimiz ile Emniyet Müdürümüz arasında bir konu medyaya yansımıştır, soruşturmasını naçizane yaptım. Valimiz haksızdı, raporumu öyle düzenledim ama üçüncü örnek vereceğim, Manisalı gençler davası olarak bilinen konu burada dosyamda, Yargıtay işkenceyi onayladı ama disiplin yönüyle ceza tayinine mahal olmadığı kararı çıktı.

Biz, bu tür kararların çıkmaması için bu tasarımı hazırladık, eksiği vardır, kabul ama eğer insan hakkı ihlal iddiaları o kolluk mensupları tarafından değil de onların dışında olan müfettişler tarafından yapılırsa bu ciddi bir aşamadır. Bunu böyle kabul etmek lazım.

Takdirlerinize efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Değerli üyeler, tasarı 23'üncü Dönemde İçişleri Komisyonunca karara bağlanmış ve Genel Kurul gündeminde yerini almıştı fakat dönemin sona ermesi sebebiyle yasalasmadan kadük olmuştur. Bakanlar Kurulu, 5 Mart 2012 tarihinde tasarımı yenilemiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından da 12 Mart 2012 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Bu bağlamda, tasarının maddelerine geçmeden önce, İç Tüzük'ün 77'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, bunu okutacağım.

Buyurun.

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Hükümetçe yenilenen ve görüşülmekte olan (1/584) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının maddelerine geçilmeksizin, 23. Dönemde Komisyonumuzca kabul edilen metnin ve Komisyon raporunun, İçtüzüğün 77'nci maddesine göre aynen benimsenmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ersoy

Gülşay Samancı

Ali Küçükaydın

Sinop

Konya

Adana

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısı 23. Yasama Döneminde yoğun mesai harcanarak 587 sıra sayısı ile rapor haline getirilmiştir. Ancak seçimlerin yenilenmesi nedeniyle hükümsüz sayılan tasarı, hükümet tarafından yenilenmiştir. Parlamento hukukuna egemen olan süreklilik ve usul ekonomisi ilkeleri yönünden bakıldığında ve önceki dönem hazırlanan raporun değiştirilmesini gerektirecek, raporu temelden sarsan yeni gelişmelerin bulunmaması göz önüne alındığında tasarı üzerinde yeniden aynı çalışmanın yapılacak olması Komisyonumuz açısından güç kaybına neden olabilecektir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle 23. Yasama dönemi Komisyon raporu ve metinlerinin aynen kabul edilmesinin daha yerinde olacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Sayın üyeler, İç Tüzük'ün 77'nci maddesine göre, yenilenen tasarı veya teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtilmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilmektedir. Eğer önerge kabul edilirse tasarının maddelerine geçilmeyecek, Komisyonun geçen dönem kabul ettiği rapor ve metin aynen benimsenmiş olacaktır.

Eski ve yeni metinler sizlere gönderilmiştir.

Bu konuda görüş bildirmek isteyen arkadaşımız var mıdır?

Sayın Serindağ, buyurun efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bu tamamen bana göre Komisyona karşı darbedir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Darbe Sayın Başkan.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Komisyona karşı darbe. Böyle bir şey, bana göre, gündeme gelmemeliydi.

Demin Sayın Erdoğan ifade etti, biz yangından mal kaçırmıyoruz ki. Sonra, Sayın Ersoy ve arkadaşları nereden biliyorlar, efendim, bu tasarının yeniden görüşülmesini gerektirecek hiçbir olayın veya hiçbir durumun olmadığını?

Şimdi, biz komisyonuz. Komisyon, gelen tasarı ve tekliflerle ilgili görüş ifade eder ve öyle zannediyorum ki Komisyon üyelerinin yüzde 80'i de yenidir yani geçen dönem görev yapmamış Komisyon üyeleridir. Bilmiyorum ben, bizim grubumuz öyle, bizim grubumuzun tümü öyle ama MHP Grubunun da tümü öyle, onları da biliyorum, AKP Grubunun da daha evvelki komisyonlarda görev yapmış olanlar olabilir, bilemiyorum. Tamamen yenilenmiş bir Komisyon. Biz bunu Komisyon iradesine karşı bir darbe olarak nitelendiririz, öyle görürüz ve karşı çıkarız. Buna bizim onay vermemiz mümkün değildir. Bana göre, Başkanlığın da bunu işleme koymaması gerekir yani Başkanlık, böyle antidemokratik bir önergeyi bana göre Anayasa'ya aykırı diye işleme koymaması lazım.

BAŞKAN – Anayasa'ya aykırılık söz konusu değil.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bu kesinlikle yasama yetkisinin kullanılmasını engelleyen bir önerge'dir, tamamen budur.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, üslup olarak eğer bu önergeyle bu kanunu buradan geçireceksek o zaman keşke saat 11.00' de buraya geldiğimizde arkadaşlarımız verseydi şimdiye kadar hiç boşuna konuşmasaydık. Birincisi bu.

İkincisi, Türkiye, dinamik bir ülkedir. Bunun en güzel örneklerinden birisi, dün gece Genel Kurulda da ben söyledim, Kamu İhale Kanunu'nu AKP iktidara geldiğinden bu yana doğrudan ve dolaylı olarak 74 defa değiştirmiş. AKP'nin yüz küsur aylık iktidarında bunu hesap ederseniz her iki ay geçmeden Kamu İhale Kanunu'nda bu iktidar tarafından bir defa değişiklik yapılmıştır. 24'üncü Dönem başlayalı dün bir yıl bitti. 23'üncü Dönem Komisyon'da görüşülmüş bir tasarinin her şeyin durağan olduğunu hesap ederek böyle yapacaksınız o zaman bu Komisyon'da demokrasiden falan, insan haklarından konuşmamıza gerek yok. Bizim eleştirilerimizin bir anlamı yok. Nasıl bilerseniz öyle yapın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Küçükaydın, buyurun efendim.

ALİ KÜÇÜKAYDIN (Adana) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; yaklaşık üç saatten beri bütün arkadaşlarımız görüşlerini açık seçik belirttiler. Sizin de belirttiğiniz gibi, bu tasarı daha önce Komisyonumuzdan geçmişti ancak 77'nci maddeye göre hükümsüz kaldı çünkü 23'üncü Dönem'de görüşülemedi, Genel Kurula gelemedi ama şimdi darbe şeklinde nitelenmek tabii çok yanlış olur çünkü bu yenileme zaten İç Tüzük'ümüzün 77'nci maddesine göre yapılıyor ve açık seçik orada belirtiliyor. Oradaki belirtilen hususun dışında bizim herhangi bir şeyimiz yok. Yenilenen tasarı tamamlandı. Dolayısıyla önceki dönemlere ait rapor ve metinlerin, açıkça belirtilmek kaydıyla, Komisyonca benimsenen bu hususun kabul edilebileceği belirtiliyor. Dolayısıyla biz verdiğimiz önergeyle de onu istiyoruz yani tamamen İç Tüzük 77'deki bir hakkın kullanılmasını istiyoruz, verdiğimiz önerge de ona dair. Zaten üç saat konuştuk yani konuşulmayan hemen hemen bir şey kalmadı. Hükûmet temsilcisi de gerekli cevabı verdi. Diğer kuruluş temsilcileri de raporlarını verecekler, sunacaklar.

Dolayısıyla biz verdiğimiz önergenin oya sunulmasını arz ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Başka görüş belirtmek isteyen arkadaşımız var mı?

Ben de Başkanlık olarak şu görüşümü ifade etmek istiyorum: Tabii, Komisyona karşı bir darbe konusuna katılmam asla mümkün değildir. İçişleri Komisyonunda...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan katılırsınız, katılmazsınız; Sayın Küçükaydın da katılır, katılmaz, bu bir darbedir!

BAŞKAN – İstirham ediyorum, lütfen...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır efendim, bu sizin görüşünüz, bu da benim görüşüm.

BAŞKAN – Ben de görüşümü belirtiyorum. Asla Komisyonumuzun böyle bir...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani İçişleri Komisyonuna yakıştıramadım ben bu önergeyi, bugüne kadarki Komisyonun nezahetine, mehabetine yakıştıramadım.

BAŞKAN – Ben de bu konuda böyle bir anlayışın Komisyonumuzca hâkim olmadığını, Başkanlığın da böyle bir düşünce içinde olmadığını özellikle belirtmek isterim.

Bu önergeyi tabii işleme almak durumundayım.

Evet, İç Tüzük'ün 77'nci maddesine göre, yenilenen tasarı ve teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinlerin, açıkça belirtmek kaydıyla, komisyonca benimsenebileceğine dair olan hüküm gereğince söz konusu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bizim verdiğimiz değişiklik önergesini oya sunmayacak mısınız?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Biz, iki tane önerge verdik.

BAŞKAN- Şimdi, geliş sırasına göre alıyoruz Sayın Valim önergeleri ve bu 77'nci maddeye göre kabul edilirse artık diğer önergelerin işleme alınması mümkün olmuyor, eski metin aynen kabul edilmiş oluyor. Onu ifade etmeye çalışıyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bizim böyle bir önergeden keşke haberimiz olsaydı. Sonra, biz önergeyi yazdık burada bulundurduk. Biz ne zaman verildi, ne zaman şey edildi bilemiyoruz. Yani şimdi Başkanlık makamının bu konuda tarafsız olmasında fayda var. O zaman siz şöyle diyebilirdiniz: “Önergeler hazırlandıysa önergeleri getirin. O zaman biz de önergeleri öncelikle verirdik. Bizim önergemizin oylanmasında ne mahzur var? Yani komisyon tarihinde böyle bir şey görülmemiştir.

BAŞKAN – Hayır, Sayın Valim, bunun örnekleri de vardır. Bakın, önergelerden bir tanesi alt komisyon kurulmasıyla ilgilidir, bir tanesi de 3'üncü maddeyle ilgilidir ama önceden gelen...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Önergelerimizi oylayın efendim. 3'üncü maddeyi biz en erken verdik Sayın Valim.

BAŞKAN – Hayır, hayır.

Bakın, önergelerin geliş sırasına göre uzmanlıkça sıralaması var. Birinci önerge arkadaşlarımızın demin okuduğum önergesi, 2'nci önerge 3'üncü maddeyle ilgili olan önerge iki numaralı, üçüncü sıradaki de alt komisyon kurulmasıyla ilgili önergedir.

Şimdi, İç Tüzük'e göre, 77'nci maddenin uygulaması durumunda diğer önergelerin işleme alınması esasen mümkün değil; onu belirtmeye çalışıyorum.

Evet, 77'nci maddeye göre verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, bu Komisyonun özel sözcüsü olarak Sayın Ali Küçükaydın ve Sayın Mehmet Ersoy'un seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz istediğiniz gibi, istediğiniz şekilde yapın.

BAŞKAN – Peki Sayın Valim.

Muhalefet şerhlerinin de yarın 17.00'ye kadar verilmesini istirham ediyorum sizlerden.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Neden 17.00'ye kadar Sayın Başkan, neden yarın yani neden yangından mal kaçırır gibi...

BAŞKAN – Sevgili Valim, yangından mal kaçırma tabirini bana söylemeyin.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Başkan, neden saat 17.00?

BAŞKAN – Evet, toplantıyı kapatıyorum.

Katılan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.54